
Akbaba
«Lokantalara 100 de 60 zam yapıldı.»
— Gazeteler —
— Ah çocuklar ah, söz dinlemezsiniz... Ben size: «Lokantaya girmeyelim» demedim mi?..

Ekim mevsimine hazırlık

3 EKİM

3 Ekim tarihine kadar tasarruflarınızı İş Bankasına yatırınız. Yılın üçüncü çekilişinde İş Bankası, başta 10 Apartman Dairesi, 100.000, 25.000, 5.000 liralar olmak üzere çeşitli, zengin ikramiyeler dağıtıyor.

Çekiliş: 30 Aralık

TÜRKİYE

BANKASI

Paranızın... istikbalinizin emniyeti

(Faal: 7339—180)

Akbaba
Cilt: 7 — Sayı: 39 ● Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ ● 24 Eylûl 1964

Bir İnönü Yetmez!

ATATÜRK'ün sağlığında, İnönü, ikinci adamdı. Üçüncü adam yoktu. Belki dördüncü adam da yoktu. Ama beşinci adam, altıncı adam vardı: Batı kültürü ile yetişmiş Şükrü Kaya, beş duyğusu uyanık Tevfik Rüştü, kafa ve gönül insanı Recep Peker, son nefesine kadar idealist Mahmut Esat Bozkurt, bir çırpıda saygı ile anacağımız isimlerdir.

Birinci adam kimdir bugün?

Bu soruya, yalnız bağımsız vatandaşlar değil, muhalefetin vicdanı bile tek kişiyi işaret eder: İnönü'yü...

Ey Halk Partililer, söyler misiniz bana: İkinci adamınız kimdir?..

Türkiye'nin bugünkü aydınlar kadrosu, elbet Atatürk'ün o insan yoksulu kıtlık günleri ile ölçüştürülemez. Her zaman söylerim: Biz, Birinci Dünya Savaşında, Çanakkale'ye, bütün fakülteleri ile bir üniversite gömdük. Mustafa Kemal, Kurtuluş Savaşından çıkınca, kendini bir boşluk içinde buldu. Elinden tutacak doktoru, elinden tutacak mühendisi, elinden tutacak maliyecisi, iktisatçısı, ziraatçisi, eğitimcisi, öğretimcisi olmayan bir boşluk içinde... Onun asıl akıllar üstü gücü, bugün, yiye yiye bitirdiğimiz bütün o varlıkları o yoklukla yapışındadır.

Ne C.H.P. çevresi dışında, ne C.H.P. çevresi içinde, olaylara uzaktan seyirci aydınları satır satır, sütun sütun saymıyalım. Siz bana söyleyiniz: İnönü'nün yardımcıları politika dünyamızın kaçıncı adamlarıdır?

Böyle bir kıyamet gününde, bir Nihad Erim'siz, bir İsmail Rüştü Aksal'sız, bir Turhan Feyzioğlu'suz İnönü hükûmeti olur mu?

Bunlar, İsmet Paşamızın kendi çocuklarıdır. Bazılarına kızmış olabilir, bazılarına küsmüş olabilir. Ama bu kızgınlıkların, bu küskünlüklerin hiçbiri duygulu bir baba öfkesinden öteye gidemez. Af, yalnız büyüklerin hakkıdır. Hakkı ve... ve vazifesi!

Ya Meclis dışı değerlerimiz?.. Milletlerarası tartışmalardan, daima başarılarla dönmüş, denenmiş politikacımız Cemal Hüsnü Taray, neden yıllardır vefasızlığın şamandırasında zincire vurulu, yosunlanıp çürümeye bırakıldı?.. Neden, Cumhuriyet'de çıkan iki üç yazısı ile - politika kabzımallarından başka - herkesin, bütün aydınların dikkatini çeken profesör Fahir Armaoğlu, İnönü'nün yanında, yardımcıları arasında değil?

Bir İsmet Paşa yetmez!.. Seksen yaşında, saçının her teli bir çile ile ağarmış İsmet Paşa değil, simsiyah saçlarla Lozan'a giden İsmet Paşa bile olsa yine yetmez.. O günkü yaşla bugünkü baş bir araya gelebilse yine, yine yetmez!

Görüyorsunuz: Güvenlik Konseyinde, sınır dışı ettiğimiz Yunanlılar, bir azınlık dâvası olarak tartışıldı.

Ne azınlığı?.. Bunlar Türk uyrukluğundaki Rumlar mı?.. Bunlar Rum vatandaşlarımız mı bizim?.. Yoook!

Ama, konseye başkanlık eden Sovyet delegesi, sanki fırına adam atıyormuşuz, sanki Sibirya'ya insan sürüyormuşuz gibi ağlamaklı seslerle onları savunuyor.

Fransız delegesi, bugünkü fransız kuşağını güldürecek theatral bir gösteri ile yine onları savunuyor.

Hele Fas delegesi... nerde ise fes delegesi diyeceğim bu püsküllü cehalet te öyle!

Kıbrıs'ta, Rum saldırısından canını kurtaran Türkler, şimdi açlık saldırısı karşısında ölümle pençeleşirken, sayın diplomatlar, yürekleri insanlık duygusu ile titreşerek, Güvenlik Konseyinde, vergi kaçakçısı, gümrük kaçakçısı Yunan casuslarını, sanki Türk vatandaşları içinde bir azınlıkmış gibi savunuyorlar...

Böylesine bir politika skandali karşısında, dış politikamız, kolu sarı bantlı bir kör, bir sağır, bir dilsiz tutukluğu içinde kaldı.

Demek, bir İnönü yetmiyor... Ona bir Dışişleri Bakanı da lâzım...

Ama Türkiye'nin tek meselesi Kıbrıs değildir. Korkmadan söyliyelim: En az Kıbrıs kadar büyük, Kıbrıs kadar önemli nice el değmemiş meselelerimiz çözüm bekliyor: Tarımda, ticarette, sanayide, bayındırlıkta, eğitimde...

İşte, düşünmekten korktuğumuz, gittikçe devleşen bir hırpaniler İstanbulu var. Bu bile başlı başına birkaç Kıbrıs'tır!

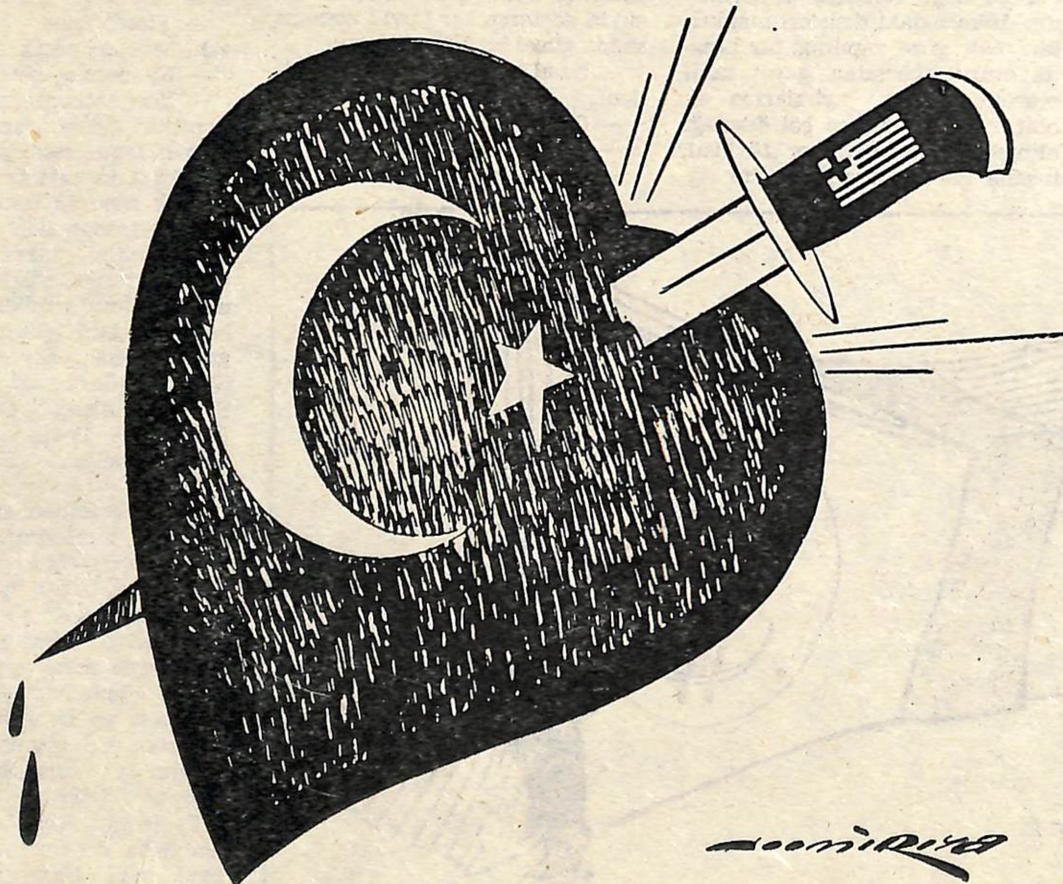
Kim düşünecek, kim tartışacak, kim anlayacak, kim başaracak bu ağır, bu çetin, bu düğüm düğüm meseleleri?

İnönü mü?.. Bir İnönü, bir tek İnönü mü?..

Eşsiz devlet adamımız İnönü'ye, saygı ile acımalıyız... Ve başta kendisi acımalıdır.

Yusuf Ziya ORTAÇ

Hükûmet, Yunan Kralına bir düğün hediyesi gönderiyor. «Gazeteler»

Bu da milletin hediyesi!

PERDE ARKASI

Başlarken

Akbaba baş sayfasında bir değişiklik yaptı. Nedeni şu: Okuyucularımıza, kısaca haftanın perde arkasını seyrettirmek.

Bu sütunda, yedi günlük olayların perde gerisi kalmış yüzlerini gün ışığına çıkaracağız.

Yüzlerini ışık aynasında görünce beğenmiyenlerden rica ederiz: Aynaya kızmasınlar.

Akıl

Biliyorsunuz, İzmir'de bir rezalet oldu: Fuarı 6-7 Eylül çapulcuları bastılar.

Ertesi gün gazetelerde okuduk. Emniyet Müdürü:

— Böyle bir şey aklımıza bile gelmemişti, demiş...

Demiş mi, dememiş mi?.. Yalanlamadığına göre demiş olacak.

Öyle ise biz aklımıza geleni söyleyelim:

Bir şeyin akla gelebilmesi için, önce insanda akıl olması lâzımdır!

Papaz ağzı

Birkaç papaz, Alman televizyonuna aleyhimizde röportaj vermiş: Türkler, İstanbul Rumlarına baskı yapıyor, diye...

Papazlar, ekranda görünüyorlarmış: Ama, arkaları dönük olarak...

Anlaşıldı... Zaten bu sözler ağızdan çıkmışa benzemiyordu!

Perdeci

aziz nesin
başkent ankara 1964

ÜNLÜ bir Türk şairinin «Bu hıyabân, gider Allah'a kadar burdan ucu...» dediği, iki yanı ağaçlıklı Çankaya yokuşunun en ucundaki köşkte Cumhurbaşkanı oturur. Belki de oturmaz gezinir, belki gezinmez yatar, belki yemek yer, belki uyur, canı ne isterse yapar. Ama dilimizde «oturmak» eylemi, bunların hepsini birden kapsar.

Çankaya'nın en ucundaki Cumhurbaşkanının oturduğu köşke, ağaçlıklı Çankaya yokuşu üzerine iki sıra dizilmiş yabancı elçilik binaları arasından gidilir. Bu yabancı elçiliklerin bittiği yerde Cumhurbaşkanı köşkünün bakımlı bahçeleri başlar; bahçeler bitince köşkler gelir, köşkler de bitince hiçbir şey gelmez, daha yukarısı göktür çünkü...

Ankara'nın en güzel yapıları, bu yabancı elçiliklerdir. Yabancı elçilik binaları arasında, alımlılıkta, çalımlılıkta hiç de yabancı elçiliklerden geri kalmayan özel kişilerin muhteşem evleri vardır. Bunlar o kadar muhteşemdirler ki, Ankara'nın gecekonduluları bu muhteşem evlere «Ankara'daki Türkiye elçilikleri» derler.

Cumhurbaşkanının köşkünün bahçesine girilecek yerdeki genişlemiş yol üstünde ketenhelvacılar, sucular, ayrancılar, simitçiler, leblebiciler türünden gezginci satıcılar bulunur. Bunlar, Türkiye'nin özel teşebbüsçü ekonomik politikasının, Çankaya Köşkü çevresini bezeyen canlı süsleridir.

Cumhurbaşkanı, bazı akşamüstleri halkla değinmek, halkla konuşmak isteyince, köşkünden çıkar ve bu yol üstündeki gezginci satıcılarla konuşur, söyleşir. Halkçılığımızın bu güzel belirtisinden herkes son derecede memnun kalır.

Ankaralılar arasında yaygın, ama sanırım asılsız bir söylentiye göre, Köşk bahçesini sarmış olan bu gezginci satıcılar, gerçekte satıcı olmayıp, kendilerine büyük bir başarıyla satıcı süsü vermiş, makiyajla satıcı kılığına girmiş olan sivil polislerdir.

Çankaya yokuşu üstündeki yabancı elçilik binaları içinde en özgün olanı, yapısı hepsinden daha bir başka olduğu için göze en çok batanı, Amerika Birleşik Devleti'nin Büyük Elçilik binasıdır. Mimariden anlıyanların söylediklerine göre, bu yapı, yalnız çöllerde kurulan yapılardandır. Gerçekten de bu bina, bazı filmlerde gördüğümüz sömürgecilerin çöllerde kurduğu yapıların tıpkısıdır. Bunun nedeni şöyle anlatılmaktadır: Ankara'da bir Amerikan elçilik binası yapılması düşünülünce, uygun bir bina projesi yapılması için, Ankara ikliminin nasıl olduğu sorulmuş. Coğrafya kitaplarından mı okuyup öğrenmişler, yoksa Ankara'daki o zamanki Amerikan elçilik memurları mı bildirmiş, her nasıl olmuşsa, Washington'a «Ankara çöl iklimidir» denilmiş. Usta bir mimar da, çöl iklimine uygun bir proje yapıp Amerika'dan göndermiş. İşte, Amerikan elçiliğinin son derecede orijinalliğinin nedeni buymuş. Ama bundan daha orijinal bir Amerikanlık olmuş. Amerikan Birleşik Devleti, çölde görevli dışişleri memurlarına aylıklarına ek olarak ayrıca bir de çöl ödeneği verirmiş. Amerika'nın Ankara'daki dışişleri memurları, çöle göre yapılmış bir binada oturduklarından, gayet tabiî olarak yıllarca aylıklarına ek olarak bir de ayrıca çöl ödeneği almışlar. Ödeneğin her türlüsü, insana gevezelik etmemesini öğreten bir ağız tıkacı olduğundan, Amerikan dışişleri görevlileri de hiçbir gevezelik etmeyip, ağızlarını sıkı tutmuşlar. Amerikanizmin, insan için ne yararlı bir düzen olduğunu, bu olaydan daha iyi ne anlatabilir?

Yıllar sonra bir Dışbakan mı ne gelmiş, gelmiş de Amerika'-dan,

— Aman, bu nasıl çöl! diye şaşıp kalmış, çöl ödeneğini kestirmiş.

Çankaya'nın karşısında Altındağ vardır; bütün gün ve bütün gece, Altındağ gecekonduları Çankaya Köşküne, Çankaya Köşkü de Altındağ'a bakar durur; kaya ile dağ bakışır dururlar Çankaya'da çan yoktur, Altındağ'da altın yoktur.

Bu seferki gidişimde Ankara'-nın havasını çok muhalif buldum, ne yandan eserse essin, bütün rüzgârlar muhalif...

Otobüsle Çankaya'ya çıkarken, yanımda oturan, anca onbir yaşında gösteren bir köylü çocuğu, sağda güzel bir evi gösterip,

— Nasıl bu ev, güzel değil mi? dedi.

— Güzel... dedim.

— Kimin, biliyor musun?

— Bilmiyorum.

— Başbakanın... Başbakanımız bu evi böyle yaptırmış ki, vatandaşlar görsünler de örnek alsınlar, kendilerine de bunun gibi güzel ev yaptırsınlar diye...

Aman, birisi duyacak diye çocuğun yanından kalktım, ilk durakta da otobüsten indim.

Yurdumuzun ekonomik ve toplumsal durumunu öğrenmek için, Genel Müdür olan bir arkadaşımın yanına gittim. Hoşbeş sözlerinden sonra anlatmaya başladı:

— Bir yapı kooperatifine girdim, onbeş bin lira yatırdım. Her ay da bin lira ödeyeceğim... Ama mahalle iyi yerde kuruluyor. Kooperatif evine taşınınca şimdiki evi satacağım iyi fiyatla...

Başka bir arkadaşı geldi odaya. O da şunları anlattı:

— Bir daire satın almak için bankadan aldığım kırkbin lira kredi üstüne, yirmibin lira daha koydum. Çok güzel bir daire buldum ama, yüzbin lira... Şimdi ben de, bizim kooperatifteki hakkımı otuzbin lira kârla satıp, biraz da borçlanarak bu daireyi alacağım.

Sıkıldım bu lâflardan. Müsteşar olan bir arkadaşımın yanına gittim; belki ondan bişeyler öğrenirim diye... Öğrendiklerim şunlar:

— Ortak olduğum yapı kooperatifi çok ucuza iyi bir yerde bir arsa kapattı. Hemen inşaata başlandı. Karımın aldığı aylığı olduğu gibi buraya yatırıyoruz. Karım da başka bir inşaat kooperatifinde ortak. Onun evi bitmek üzere...

Gece, bir Bakanın özel kalem müdürü olan bir arkadaşımın evinde yemekteydim. Karısı kocasının, kocası karısının ağzından lâfı kapıp anlatıyorlar:

— Nasıl yeni evimiz, beğendin mi? Yetmişbine aldık, ama taksitle...

— Şimdi bize yüzbin veren var, hem de peşin...

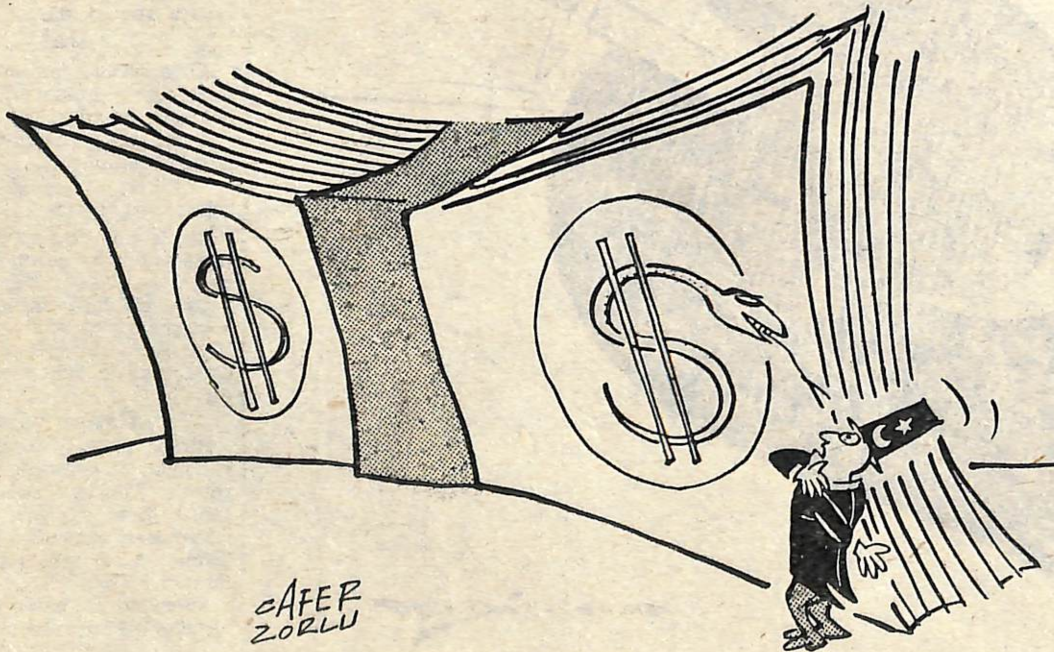
— Ne dersin, satalım mı?

— Yoo, sattırmam... Öbür kooperatifin evleri tamamlansın, o zaman bunu satarız...

Ankara'da kaldığım onbeş gün yüksek memur takımı olan arkadaşlarımdan hep bu türlü lâflar dinledim: «arsa, kooperatif, banka kredisi, yüzbin, yok yetmişbin, kura çekildi, kat, daire, banka, kredi, ellibin, kalorifer yaptıracağız... Bir daire daha... Kurada dördüncü kat düştü... Satarız... Alırız... Otuzbin kâr... Ev... Kat... Daire... Taksit... Eşya... Perdeler... Faiz... Para... Öffff!..

Bu sözlerimden Ankara'da hiç kimsenin bunlardan başka işlerle ilgilenmediğini sanmayınız. Bunlardan başka bir de «Burs, kurs, seminer» sözleri var. Tanıdıklardan kimi gördümse, ya bir yerde memur olan karısı, ayrıca gündelikle bir seminere katılmış, ya oğlu bir burs alıp Amerika'ya gitmiş, ya kendisi dolgun bir ödenekle bir kursa gidiyor.

Tanıdığım işçi arkadaşlarım da, daha doğrusu sendikaların başlarında bulunanlar da, yurt sorunlarıyla candan ilgileniyorlar. Sendikacı Ahmet Almanya'ya gitmiş iki aylığına, Mehmet

Amerikan doları!

Amerika'dan bir otomobil, bir de buzdolabıyla dönmüş. Otomobili satıp bir daire almış. Ali'nin pasaportu cebinde hazır. Veli, permi almış. Hasan altı ay Avrupa'da birçok kentleri dolaşıp bir arabayla dönmüş, bir de möble pikap getirmiş, bu kış yine gidecekmiş.

Ankara deyince kulağıma bir uğultu: Kat, kredi, permi, pasaport, otomobil, gezi, burs, seminer, kurs, araba, daire, taksit, buzdolabı, faiz, banka, arsa, kooperatif...

Ankara'da herkes büyük bir çabayla çalışmakta. Ama Ankara'da yerleşenleri tedirgin edenler, başka kentlerden, en çok da İstanbul'dan, İzmir'den, Adana'dan filân gelenler. Eline bir tavsiye kartı alan, ya da almak isteyen, yurdumuzun bu en büyük memur fabrikası olan başkente damlamış. Tanıdık tanımadık her kimi görüp konuştumsa, eline bir tavsiye mektubu, bir tavsiye kartı geçirmek istiyor.

Daha tirende Ankara'ya giderken, aynı kompartımanda yolculuk ettiğimiz bir adam, gazeteci olduğumu öğrenince,

— Acaba Eğitim Bakanını tanıyor musunuz? dedi.

— Hayır... dedim.

— Sağlık Bakanını?

— Hayır...

Bütün Bakanları saydıktan sonra,

— Yaa, vah vah, demek hiçbir Bakanı tanımıyorsunuz... dedi.

Sonra sıra Genel Müdürlere geldi.

— Acaba Orman Genel Müdürünü tanıyor musunuz?

— Hayır...

— Topraksu Genel Müdürünü?

— Hayır...

Bütün genel müdürleri de saydıktan sonra, sıra müsteşarlara, onlardan da sonra Bakanların özel kalem müdürlerine, sekreterlerine geldi.

— Peki efendim, tanıdığınız hiçbir milletvekili de yok mu?

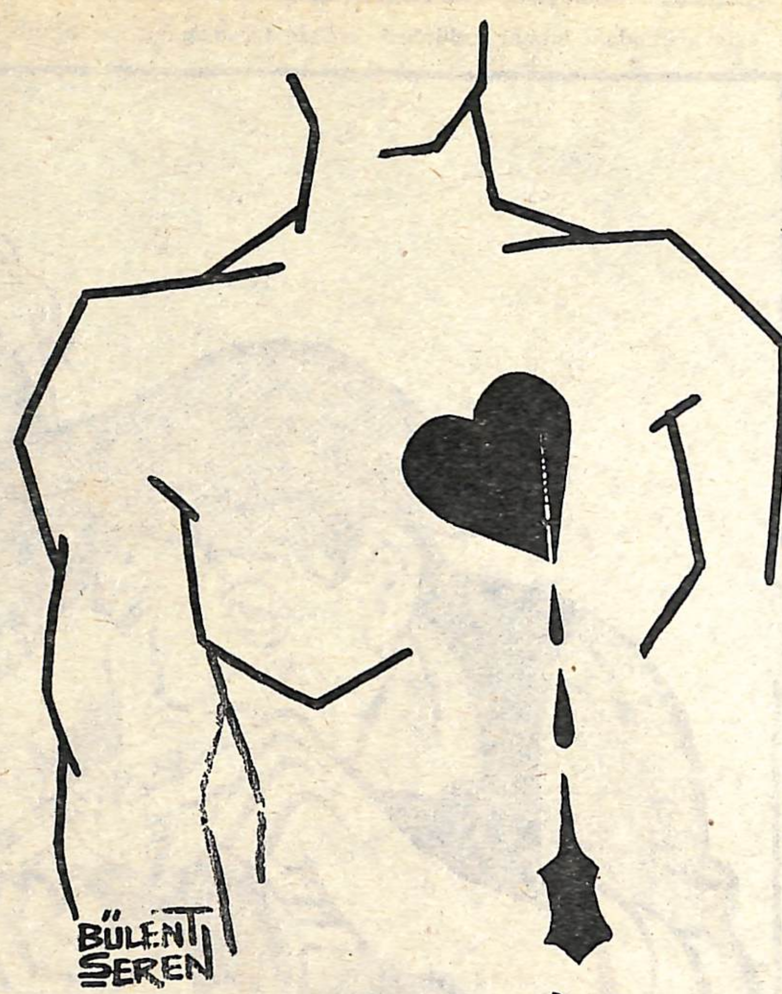
— Yok...

Pek şaştı:

— Allah Allah, nerdeyse gazeteci olduğunuza inanmıyacağım...

«Ne biçim gazetecisin...» der gibi dudak bükerek kalktı yanımdan.

Ankara otelleri müşteri dolu. Başka kentlerden gelmiş bu insanlar, Bakanlardan, genel müdürlerden, müsteşarlardan, milletvekillerinden biriyle konuşabilmek için hergün beş on kapının eşiğini aşındırıyorlar. Yani Ankara'da, başka hiçbir büyük kentte görülemiyecek bir çalışma, bir kargaşalık var.

Yürekler acısı!

Yenişehir'de, Sağlık Bakanlığından Kızılay'a gelinceye kadar, en az beş kişi yolumu çevirip,

— Affedersiniz, diye söze başlıyorlar, siz beni tanımazsınız ama ben sizi çok iyi tanırım. Acaba bana bir yardımda bulunabilir misiniz? Ticaret Bakanıyla beş dakika görüşmek için bana randevu alabilir misiniz?..

— Bendeniz Sanayi Bakanına bir tavsiye kartı getirmiştim ama, o da geziye çıkmış... Meclis Başkanıyla beni görüştürebilir misiniz?

Herkesin elinde bir kart, bir mektup, bir kâğıt; o kapı senin, bu kapı benim dolaşıp sürtüp duruyorlar.

Ankara'yı hiç bu kadar canlı, bu kadar hareketli görmemiştim, dünyanın en canlı kenti olmuş... Kaldığım otele bile gelenler oldu:

— N'olur Beyfendi, filânca beyle beni iki dakika konuşturur musunuz?

Anladığıma göre yurttaşlarımız, kendilerini yöneten kişileri yakından görüp bir iki sözcük konuşabilmek, onların yüzlerini görebilmek için, taa nerelerden kalkıp Ankara'ya geliyorlar. Hükûmet adamlarıyla yurttaşlar arasında büyük bir sevgi ve bağlılık var. Bu mutlu durumdan gözlerim yaşardı.

Yolda gidenler birbirlerinin yollarını kesip, saatin kaç olduğunu, ya da bir adres sorar gibi,

— Affedersiniz, acaba «......» Bakanlığında bir tanıdığınız var mı?

— Hayır... Acaba siz beyfendi «......» Bankasından birini bana tavsiye eder misiniz?

Diye birbirlerine soruyorlar.

— Peki beyfendi hiç mi tanıdığınız yok?

— Nerde?

— Nerde olursa olsun...

— Kim meselâ?

— Kim olursa olsun...

Ankara'da gazeteciler pek el üstünde. Yurttaşların hükûmet kişileriyle görüşmelerinde aracılık görevini yapan en çok onlar. Bütün Bakanlar bütün gazetecilerin ağabeyleri... Açıyorlar telefonu...

— Aabi be, ben filân... Ellerinden aabi... Bir ricam var senden aaabi... Hıııı (gülmedir bu)... Yaşşa aabi... Hııı... Olur aaabi... O iş tamam aaabi...

Demokrasi geldikten sonra Bakanlar, genç gazetecilerin ağabeyleri oldular. Basın da yılış yılış, yıvış yıvış... Ağızları yayıla yayıla «Aaabi, abi be...» deyişleri gazetecilerin, basınla politikanın özdenliğini gösteriyor.

İnsanlar, tabanı yanık gibi bu temmuz sıcağında bile Ankara asfaltında, dilleri dışarda, ellerinde mendil, terleri ceket sırtlarına çıkmış, o kapıdan öbür kapıya koşuşup duruyorlar: Beş dakikacık, iki dakika... Bir telefon etseniz... Bir kart...

Yeni kurulmuş partilerin milletvekillerinin çoğu, Ankara'da evlere yerleşememişler, tıpkı Orta Asyalı atalarımız gibi göçebe hayatı sürüyorlar. Ne var ki, çadırlarda değil de otellerde yaşıyorlar. Otellere bir takım kadınlar dadanmış, her otelin ayrı gedikli kadınları var, milletvekillerini kuşatmışlar. Eskiden yoktu bu kadınlar... Yani Ankara'da sosyal hayat da gelişmiş. Otellerin salonlarında bu milletvekilleri durmadan içip tatlı tatlı yarenlik ediyorlar. Kimisi sıcaktan iskarpinini çıkardığı ayağını altına alıp koltukta bağdaş kurmuş, kimisi daha alafranga olduğundan iki ayağını karşı koltuğa dayamış...

— Beyfendi, bir dakikanızı alabilir miyim...

— Müsaade ederseniz, bir dakika için rahatsız edebilir miyim...

— Affedersiniz efendim, bendeniz...

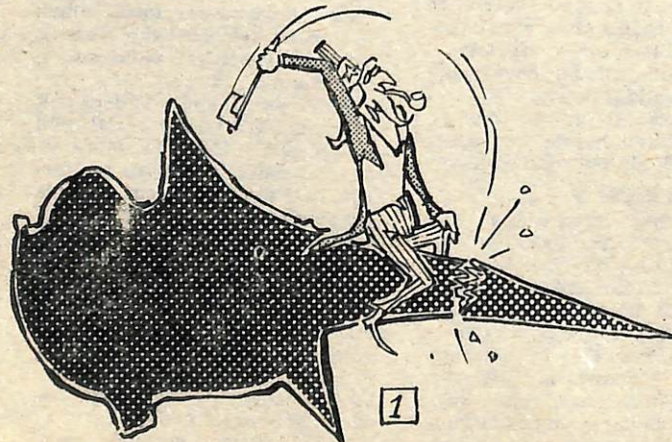
Daire, tavsiye, banka, faiz, seminer, burs, araba, buzdolabı, arsa, kurs, bir kart, mektup, imza, kredi, ev... Off!..

Kendimi zor attım İstanbul'a. Eve geldim, oğlum bağıra bağıra bir okul marşı söylüyordu:

«Ankara Ankara, güzel Ankara...
Seni görmek ister her bahtı kara!
Senden yardım umar her düşen dara.
Yetersin onlara güzel Ankara!...»

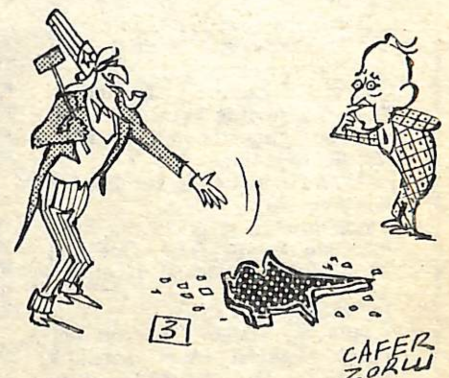
1964 güzel Ankara'sı artık «onlara» yetmez olmuş...

Aziz NESİN

İkinci Acheson plânına göre!

Beyoğlu'ndaki kumar kulüpleri, polisin baskısından İstanbul'a göç ettiler. — Gazeteler —

— Kolay gele Recep, Kıbrıs'a mı gidiyorsun?..
— Yok abi, kulübe gideceğim!..

PAZARTESİ :

Haftabaşında, içaçıcı bir haberle «Yeni Gün»e başlamak için gazeteleri karıştırıp duruyorduk. Ne mümkün! Bir kere bütün sayfalar çarşaf çarşaf Kıbrıs hikâyeleriyle dolu. Onların da renginde pembeyi seçmek için renk körlüğüne düşmek gerek. Ne Kıbrıstaki Türk alayını değiştirmek konusunda, ne adadaki soydaşlarımıza yardım konusunda bir adım atılabilmiş değil. Siz bu satırları okuduğunuz zaman inşallah atılmış olur. Ama sekiz aydan beri süregelen Kıbrıs meselesinin uzun bir mücadelenin kapılarını bize açtığını unutmamak gerek. Türkçenin «Hamama giren terler» atasözünü hepimiz biliriz. Ve terlemek ne kelime! Zaman zaman Kıbrıs Türklüğüne ağladığımız günler de olmuştur; kimi zaman savaş türküleri söylediğimiz zaman da olmuştur.

Ama öfkelenmeden, ve soğukkanlı bir mücadelenin gücünü sürdürmek zorundayız. Şekspir:

— Öfke, hızlanmış bir ata benzer kendi kendini yorar... demiş.

Kıbrısın katilleriyle hesaplaşmak zorunda kalırsak diye gücümüzü korumak zorundayız. Bekliyelim sabırla ve sessizlikle...

SALI :

Fatihte bir bakkal 67 kuruşluk ekmeği 65 kuruşa satarmış. Soranlara:

— Allah bin bereket versin, geçinip gidiyoruz... dermiş.

Nasrettin Hocanın bu sayfada evvelce anlattığımız hikâyesini hatırlıyacaksınız. On kuruştan aldığı yumurtaları kaynatıp kırmızıya boyayıp satması üzerine:

— Sen ne yapıyorsun Hoca? diye soranlara:

— Ben boyadan kazanıyorum... demesi meşhurdur.

Fatihteki bakkal ekmekleri boyayamadığına göre neden kazanıyormuş? onu da anlatıyor:

— **Ekmek almak için dükkâna giren müşteriler başka alışveriş de yapıyorlar.**

Güzel fikir, Amerikan işi bir fikir... Bakkalın satış dehası var demek. Ekmekte iki kuruş kırdığı fiyatı, fasulyede, pirinçte, peynirde, zeytinde, sabunda çıkarıyor olmalı. Öteki malları birer kuruş fazlasına satsa, ekmeğin iki kuruşunu haydi haydi çıkarır.

Çıkarır ve para kazanır. Adı da ekmeği ucuza satan bakkal diye yayılır gider.

Ekmeğin aslanın ağzında olduğu bir devirde ekmeği iki kuruş ucuzlatmak önemli bir iştir. Ne demiş atalar:

— Ekmeğin hakkı var ise tuz onu komaya...

Bakkal ekmeği iki kuruş ucuzlatmakla kendi ekmeğine yağ sürmüş demek. Helâl olsun.

ÇARŞAMBA :

Milâs - Yatağan ilçelerini birbirine bağlıyan yolun ormanlık bir kesiminde haydutlar pusu kurmuşlar. Yedi kişi. Dördü arkada durur, üçü öne çıkarmış. Ve yoldan geçen otobüsleri çevirirlermiş. Gazetelerin yazdığına göre üç saatte kırk otobüs soymuşlar. Allah ne verdiyse diye yolcuları soyup soğana çevirmişler.

Bu haber bizi - doğrusunu söyliyelim - biraz şaşırttı. Bir kere üç saatte kırk otobüs geçmesi demek, aşağı yukarı beş dakikada bir otobüs geçmesi demek yoldan... Siz trafiğin yoğunluğuna bakın. İstanbul'da Belediye otobüsü beklesen yarım saatte gelmez. Bu haydutlarda ne talih varmış!..

Sonra kırk araba soymak da ne demek? Tarihe yazılacak bir hâdise... Kırk tane otobüs gümrükten geçer gibi haydutların elinden geçiyor.

Ama Türkiye bu... Olur her şey... Olduğu içindir ki yollarda doğru dürüst gezmek imkânı kalmadı. Yolculuğa çıkanlar karayolları trafik işaretlerinden çok haydutlara dikkatli olmalılar.

PERŞEMBE :

Paristen bildiriliyor: (Bu çeşit haberler, hep Paristen bildirilir zaten) Takma ben'ler gene moda olmuş. Ve bu takma ben'ler şimdi plâstik maddeden yapılıyormuş. Parisin ünlü bir modacısı:

— **Zaten kadınların güzel olmak yolunda kullandıkları her şey sahtedir, takma, uydurma, yapıştırmadır. Takma saç, takma kirpik, takma göğüs, takma tırnak... Şimdi de takma ben kullanacaklar çok mu?** diye sormuş.

Ne demek «çok mu?» Az bile. Yakında modacıların daha nice nice sahte ve takma şeyleri erkeklere yutturma pahasına kadınlara takdim edeceklerine inanıyoruz Onlar da (yani kadınlar): Takıp takıştırıp, sürüp sürüştürüp... Güzel olma yolunda dev adımlarıyla ilerliyecekler.

Yirminci Yüzyıl mecnunları... sahte Leylâ'ları nasıl olur da bir gerçek aşkla sevebilirler artık...

Her şeyin sahtesini kullanan Yirminci Yüzyılın kadını, aşkın da, sevginin de sahtesini kullanıyor.

CUMA :

Bir gazete başlığı gördük:

«**Manisa'da sükût-u hayale uğrayanlar güldürülecek**» diye yazıyor.

Haberi okuyunca anladık ki Manisa'da bağ bozumu şenliklerinde, mahsulden yana hayal kırıklığına uğrayanlar teselli edilecekmiş. Ancak çok sürümlü bir İstanbul gazetesi böyle başlık atarsa bundan sonra tahrir vazifesinde «sukut-u hayal» yerine «sükut-u hayal» yazan öğretmeni nasıl kırık not verebilir?

Üstelik başlık atma sanatı bakımından feci bir örnek bu:

«Manisada sükut-u hayale uğrayanlar güldürülecek»

Okuyunca insan bu başlığı, hem sukut-u hayale uğruyor, hem de elinde olmadan gülüyor.

CUMARTESİ :

Cumhuriyet gazetesinde Yılmaz Çetiner «Yezidi»ler arasında dolaşarak bir röportaj yapmış. Bu Yezidi'lerden bir ihtiyara (adı Reşat Balo) devlet başkanının kim olduğunu soruyor. Çoğu Yezidi'ler bu sorunun cevabını bulamıyorlar. Yalnız Yezidi'ler mi? Anadolunun kuytularında ve karanlıklarında kaybolmuş nice vatandaş bu soruyu cevaplandıramaz.

Ancak Reşat Balo adındaki Yezidî vatandaşımızın devlet başkanının adını bilmeyişine bakmayın. Devlet ve hükûmet hakkında gayet güzel fikirleri var Balo'nun... Diyor ki:

— Biz şeytandan sonra hükûmete itaat ederiz.

Eskilerin deyimiyle «silsile-i meratip» fena değil... Önce şeytanın sözü dinlenecek, sonra da hükûmetin...

Aslında her vatandaşın, hepimizin hergün yaptığı iştir bu... Hattâ arasıra bu emir sırasını bozup, kendi kehdimize:

— Şaytana uyma!.. diye telkinde bulunuruz. Kâr etmez. Gene de hükûmete uyacak yerde şeytana uyarız.

PAZAR :

Yakup Kadri, Milliyet'te yazdığı bir makalede:

— **Türkiye evlâtlarının kanı ve canı pahasına kazandığı istiklâlinin yegâne hücceti Lozan Sulh Andlaşmasını imza etmek istemeyen tek devletin Birleşik Amerika Devletleri olduğunu unutmamıştı...** diyor.

Unutmamış mıydı? Vallahi pek inanamadık bu söze... Bal gibi unutmuştu. Öylesine unutmuştu ki Lozan'ı tanımayan o Amerika'ya Nato hatırı için Lozan'a yakışmıyacak ne imtiyazlar vermişti. Onlar da bu imtiyazlardan şımarıp ne olmadık densizlikler yapmışlardı. Bayrağımızı yırtmaktan tutun, özel alacakları için Türk mahkemelerinin yargısını reddetmeye, özel suçları için de Türk mahkemelerinin kararından kaçınmağa kadar... Ama geçti o devir...

Daha doğrusu geçmedi, geçecek... Çünkü Türkiye Lozan'ı hatırlamağa başladı.

ANKARA MEKTUBU

Şey Adam!

Büyük iş çevirenlerden birkaçı toplanmış konuşuyorlar: «Musluğun başındaki» bir yüksek memur hakkında. Dertleri büyük, çünkü musluk tıkanmış nedense o yüksek memur oraya atanalı!

«— Böylelerini musluğun başına getirmek, cinnet... Aman ne itoğlu adam (affedersiniz okurlarım, katıksız eksiksiz yazıyorum...» ne itoğlu!... Ne lâfla kanıyor, ne parayla, ne itoğluuu!..»

Ama gerçekten ne... oğluymuş, benzersiz, eşsiz, büyük bir ... oğluymuş. Baksanıza ne lâfla kanıyormuş, ne parayla!..

Merak emteyin, himmetinizle uzun kalmaz o musluğun başında! «Âli menfaatlarınızı, tâli menfaatlarınızı, orta menfaatlarınızı baltaladığından ötürü» uzaklaştırırlar, o ne lâfla kanan, ne parayla kanan... oğlu!

Oh olsun ona!

Kurtarıcı!

Şahıslar, hepsi «kurtarıcı» ya kendimi bildim bileli. Nerdeyse paranızı cebinizden çarpan:

— «Abi» diyecek... (veya abla)... Seni fazla yükten kurtarmak istedim!.»

Bi'de, zaman zaman bazı kurtarıcı mevhumlar atılıyor ortaya, onlara tutuluyorum...

Ben küçükken «garplılaşma»ydı bu bizi kurtaracak olan!

— «Oksidantalizasyan oksidantalizasyon» diye diye dövündüler, sağlam çıkmadı oksidantalizasyonumuz, o bizi kurtaramadı bi'kere...

Sonra, «endüstrilizasyon endüstrilizasyon» (sanayileşme) diye diye dövündüler. O bizi kurtaracaktı, olmadı, kısa geldi kanadı endüstrilizasyonun...

Sonra «ha» dediler «bulduuuk» suyun dürtüsünü kaidesinde hisseden Arşimed edasıyla:

Nimet ARZIK

«Demokrasiymiş bizi kurtaracak olan, bulduuuk, yetişin!..» Zamanında yetişilmedi mi ne o da kurtarıcılıkta fosladı... O da bir kenara itildi.

Sonra: «Ha dedik, turizmdir, turizm... O, artık yanılmıyoruz... O-dur kurtarıcımız...»

Onun lâmbası da artık parlağından yanmıyor...

Bi kurtarıcı daha bulduk: «Susuz yaz» filmi Berlin festivalinde kazanıp herkesi gecikmeli hayranlıklara boğarken: «Bu sefer, artık bu sefer sinema... Bu sefer bulduk gerçek kurtarıcımızı!..»

Şimcik daha «sinema» kurtarıcılığı devresindeyiz. Yarını bilmem...

Tanrım ey ulu Tanrım, sen ne dersin?

Korkarım şöyle gelmesin cevap:

— «Ben bile sizi kurtaramam!..»

Bir Bakanlığa!

Bir politikacı açık açık dolaşıyor (neyin kapalısı kaldı ki zaten?...)

— «Bana bir Bakanlık verene bir kadiyak (Cadillac) veririm...»

İş açık arttırmaya bindirildi demek... Ya biz, kadiyak dağıtıcısı ahbap, seni Bakan yapmıyana neler veririz milletçe biliyor musun?... Kaybedersin bu açık arttırmada!.

Kılınıza dokunamazlar!

Orhan Öztrak, trafikçe sıkıştırıları özel taksi sahiplerine:

— «Kılınıza dokunamazlar»... Demiş..

Onu biliyoruz abiii... Kalmadı ki kıl!... İstersen daha elle tutulur bir şey söyle!...

Birinci sınıf, ikinci sınıf ve üçüncüsü !

Ratip Tahir Burak (İstanbul Milletvekili, 27 Mayıstan önce 54 kere mahkemeye yönetilmiş), İnönüyle konuşuyor nükte tarafından:

— «Paşam, partide ikinci sınıf adamlara pek fazla iltifat ediyorsunuz...»

İnönü şakrak bir kahkaha atıyor. (Şakrağı Ratip Tahir kullamıyor, kendince şakrak neyse... Herhalde şair Nedim'in verdiği anlamı vermiyor bu kelimeye...)

— «O da ne demek, kim ikinci sınıf adam?..»

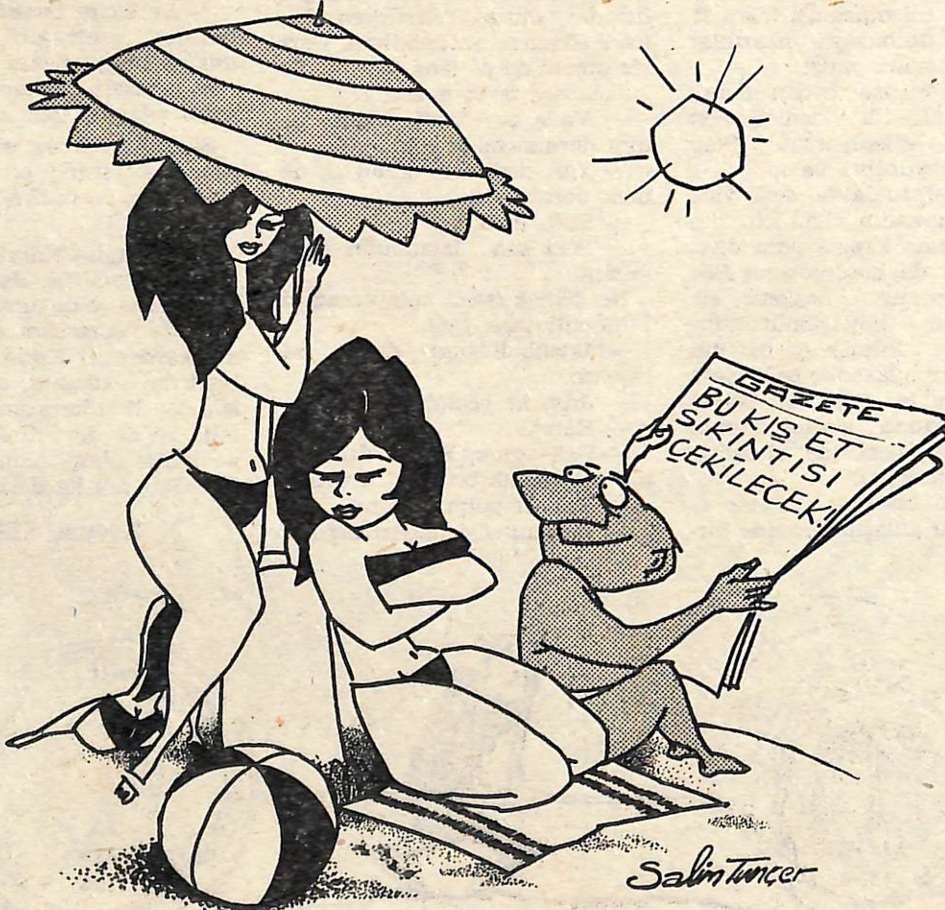
Tabiî ki son derece usulsever ve nâzik İnönü böyle diyecek... «Benden başka herkes ikinci veya onikinci sınıf» diyemez ya!.. Söyleyin, diyebilir mi?

— «Yooo paşam... partimizde üç sınıf saygıdeğer kişi bulunuyor...»

— «?!..»

— «Birinci sınıf adamlar, ağır işitenler... İkinci sınıf adamlar ülserliler... Satır Aksal v.s... Üçüncü sınıf adamlar şeker'liler!.»

Burak dostum, Burak dostum, tamı tümü sağlam olanlar sizin partinizde kaçıncı sınıf adam sayılır ki????

— Bari şimdiden gözüm doysun!

Yazısız

olur mu kardeşim?

ZEYYAT SELİMOĞLU

YOLUM Saraçhanebaşı taraflarına düşmüştü. Belediye Sarayı'nın yakınındaydım ki eski liseli arkadaşlardan Şom Ağız Sami birden karşıma çıktı.

— Vaay Kâmi, diye bağırdı.

— Vaay Sami, dedim.

Sarıldık sarmaş dolaş, şap şup, şap şup. Yüzlerimiz de ter içinde sıcaktan. Bu şap şupu da kim icad etmiş, ne biçim selâmlaşmadır akıl ermez.

— Vaay Kâmi, dedi Sami, ihtiyarlamışsın be, kafada saç maç yok, ne ulan bu hal, yolunmuş tavuğa dönmüşsün. Hah hah hah.

— Vaay Sami, dedim. Avurtların çökmüş adamakıllı, dişlerin mi dökülmüş ne, heh heh heh.

— Vaay Sa..

— Sırtın da kamburlaşmış enikonu. Hih hih hih.

— Vaay Ss...

— Nereye böyle? dedi, önemli bir işin yoksa benimle gelsene. Belediye Sarayı'na gidelim, bugün dert dinleme günü. Belediye Başkanı dert dinliyor.

— Valla derdi olan gitsin, dedim, çok şükür benim derdim falan yok.

— Canım biz dert dinletecek değiliz, gelenleri görüp dinlemeğe.. Öyle dertliler geliyor ki şaşar kalırsın, bak bi gidelim, hoşuna gitmezse çıkarsın.

Böyle konuşa konuşa yürürken bir de baktım ki Belediye Sarayı'nın önüne gelmişiz çoktan. Sıcak da hanidir tepemizde, gölgelik bir yere de kavuşmuş oluruz diye düşündüm.

— Olur, dedim, hadi bir girip bakalım.

Belediye Sarayı da saray mı saray. Kral sarayından farksız .

— Yahu, dedim, biz galiba çok zengin memleketiz de farkında değiliz, ha ne dersin?

— Neden? dedi Şom Ağız.

— Baksana Belediye Sarayı'na. Böyle Belediye Sarayı olan bir şehrin derdi olur muymuş? Belediyenin işleri de içinde oturduğu sarayına göredir elbet, böyle sarayda oturup gecekondu işi çıkaracak değil ya. Şu bizim halk da böyledir birader, dert icad eder durup dururken.

Bir süre sonra baktım kapıya yaklaşmışız.

— Bana bak Şom, dedim.

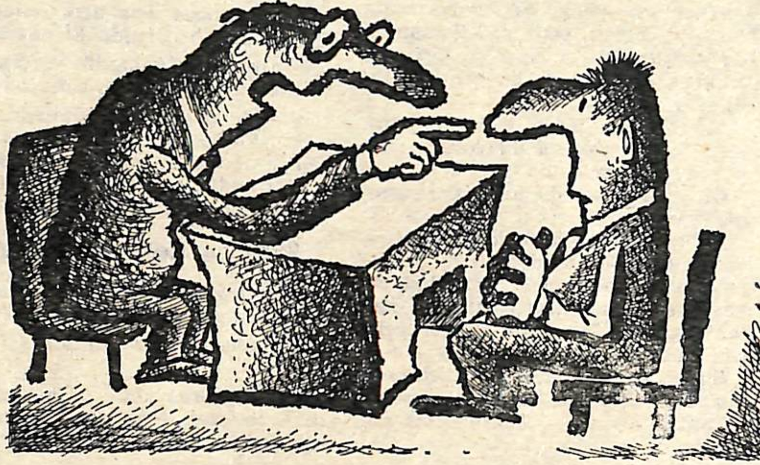
— Ne var? dedi Sami.

— Yahu ben ömrümde bir saraydan içeri girmiş adam değilim. Ayaklarım birbirine dolanır gibi oluyor. Heyecanlandım bayağı. İmtihana girer gibi oluyorum.

— Deli misin be Kâmi? dedi, ben kaç defa girdim çıktım, hiçbir şey olduğu yok. Basbayağı girersin, babanın evine girer gibi. Hem sen İstanbul hemşerisi değil misin ulan? Bu saray senin be!

— Doğru be, dedim, bu saray bizim, hepimizin, bütün İstanbulluların. Lâmı cimi yok.

— Göğsünü gere gere gir içeri, dedi. İngiliz Kralı Buchingam sarayından içeri girer gibi...

— Anlaşılan sen sık sık geliyorsun buraya, dedim, neymiş milletin derdi, neler anlatıyorlar?

Şom Ağız bir süre gözlerini kısıp düşündü.

— Geçen defaki dert dinleme gününde, dedi, yaşlı bir kadın vardı. Bacakları romatizmalıymış, belinde de lumbağo. Tutturdu Belediye Başkanına romatizmamı tedavi edin, lumbagomu iyileştirin diye. Akla karayı seçtiler kadına lumbagonun Belediye ile ilgisi olmadığını anlatıncaya kadar. Karı Nuh diyor, peygamber demiyor. Dişli mi dişli, dilli mi dilli, başladı bağırıp çağırmağa, ortalığı ayağa kaldırdı. Bu ne biçim dert dinlemekmiş, onun derdi de buymuş, ille Belediyenin istediği gibi bir dert mi olacakmış, ısmarlama dert mi olurmuş, falan filân. Neyse ite okşaya çıkardılar dışarı da ortalık yatıştı.

— Senin bu işe neden merak sardığın anlaşıldı, dedim, dert dinleyerek eğleniyorsun! Şom Ağız güldü yüzüme bakıp.

— Bir defasında da, dedi, yine çaçaron bir kadın. Oğlu içip içip dayanıyormuş kapıya para diye. Kocasından da boşanmışmış. Söz dinletemiyormuş. Başkana, siz büyüksünüz, büyüğümüzsünüz, sözünüzden çıkılmaz, şu oğlanın kulağını bir bükseniz, belki yola gelirdi diye bir sürü lâf. Neyse ona da oğlunun sarhoşluğunun Belediyenin işlerinden olmadığı zar zor anlatıldı da..

Bu arada biz dert dinleme odası olduğu anlaşılan salona girmiştik. Bir masanın başında asıkça yüzlü bir adam, karşısında birkaç kişi, herhalde dertliler olacak. Biz de aralarına girdik.

— Başkan bu mu? diye sordum usul usul Şom'a.

— Yok, dedi, kendisi yok bugün, herhalde yardımcılarından biridir.

Bu sırada, nasıl oldu anlayamadım, bir itişme kakışma oldu arkada. Şom Ağız bir azizlik mi yaptı, ya da arkadan başka biri mi itti ne, birden apar topar kendimi başkan yardımcısının karşısındaki boş sandalyenin üzerinde buldum. Hay Allah, benim ne işim var burada yahu? Sırtımda soğuk bir ter. Şöyle bir yüzüme baktı başkan yardımcısı:

— Eh, dedi, şimdi de senin derdini dinleyelim bakalım, neymiş?

Ne diyeyim, ne icad edeyim birader, durup dururken dert icad edemem ya. kendime. Dertsiz de ne fena şeymiş. Soğuk soğuk terliyor adam.

— Valla beyefendi, dedim, benim derdim falan yok...

— Yaa, dedi dert dinleyici, demek derdin yok.

— Yok, dedim.

— Peki sen İstanbullu değil misin?

Ne demek istedi anlayamadım. İstanbulluysak yani..

— İstanbulluyum, dedim, buralıyım.

— Adın ne senin?

— Kâmi..

— Bak oğlum Kâmi, dedi, senin muhakkak bir derdin vardır.

— Yok efendim, dedim.

— Derdini söylemeyen derman bulamaz derler. Bizim işimiz de bu. Söyle de bir çaresini düşünürüz belki.

Hay Allah, dertsiz olmak da suç mu yahu? İlle de dertli mi görünmeliyim? Adam benim ille de dertli olmamı istiyor sanki. Hâli öyle. İçimden küfredip duruyorum Şom Ağız'a. Başımı bir belâya soktu ki, ne olacağı belli değil.

Dert dinleme yardımcısı bir daha baktı yüzüme, ama daha bir öfkeli. Damdan düşer gibi:

— Sizin mahallede çöpçü her gün muntazaman gelir mi? dedi.

— Gelmez, dedim.

— Eee.. Ne oluyor çöpler?

— Bizim mahallenin köpeği, kedisi boldur, dedim, onlar icabına bakıyor.

Yardımcı dik dik baktı yüzüme.

— Sen süt içer misin?

— Ara sıra, dedim...

— İçtiğin süte su karışmış olmuyor mu?

Gözlerinde sevinç parıltıları görünüyor.

— Oluyor, dedim.

— Eee...

— Ama süt de var içinde, dedim, bardağı dikerken suyu değil, sütü düşünüyorum.

Yardımcının yüzü yine asıldı. Sıkıntılı sıkıntılı baktı gözlerimin içine.

— Sizin evde suların kesildiği olur, değil mi?

— Olur, dedim.

— Hem de sık sık, değil mi?

— Eh, dedim, sık denebilir.

— Eeee?

— Ama kesilmediği zamanlar daha fazla, dememe kalmadı, yardımcı ters ters yüzüme bakıp:

— Ne biçim İstanbullusun sen be, dedi, senin gibi İstanbullu mu olurmuş? Senin gibi hemşeriye hemşeri demem ben, ne tasasız adamlar yahu. Buyurun..

Şaşkınlıktan ne söyleyeceğimi şaşırıp kalktım, odadan çıktım. Şom Ağız peşimden koşup koluma girdi.

— Ne yaptın Kâmi? dedi, yahu insan dertsizim der mi? Hem İstanbullu olduğunu söylersin, hem de dertsizim dersin. Olur mu kardeşim? Kompleksini depreştirdin adamın, alay etmek için oturdun karşısına sandı. Üstelik işi de dert dinlemek.. İşini de hafife almış oldun. Olur mu ya? Olur mu kardeşim?

Zeyyat SELİMOĞLU

Bizim halterci!

KADIN BERBERİ

Muzaffer İZGÜ

UYKU tutmamıştı bir türlü... Bilmiyordu kendisi de nedenini. Bir sıkıntısı mı vardı, yoksa halledemediği bir dert mi? Başı zonkluyor, uyumak için boyuna çabalıyordu. Neydi acaba halledemediği şey?..

Gününü, gözlerinin önünden geçirdi. Kahvaltısını her zamanki gibi kendisi hazırlamıştı. Sonra giderken Aylâ'yı uyandırmıştı... Karısı gözlerini yumuk yumuk açmış, «Yumurtanı içtin mi?» diye sormuştu. «İçtim karıcığım» demişti sadece... Saçlarını okşamıştı karısının... Yüzüne de, baba şefkatiyle bir öpücük kondurmuştu...

Sonra ne olmuştu?.. Yolda Rifat'ı görmüştü. Çocukluk arkadaşıyla ayaküstü konuşurlarken birer de sigara yakmışlardı. Kibriti üflerken bir şey söylemişti Rifat. Ne söylemişti.. ne demişti?

Başını yastığa gömdü. Kollarını yastığın altından kavuştururken içini bir serinlik kapladı. Biraz sonra bu ürpertici serinlik kayboldu, terleyen kolunu yastığın altından usulcacık çekti. Karısına döndü yüzünü. Aylâ, bebek yüzüyle, bebek saflığıyla uyuyordu. Rahat vardı, huzur vardı yüzünde... Küçücük etli dudakları, uçuk renkli rujla daha tatlıydı... Öpmek istedi, uyandırmaktan korktu...

Ne demişti Rifat?.. Ne söylemişti?.. Kibriti söndürürken ne demişti?.. Acaba o muydu içini sıkan, uykusunu kaçıran?.. Rifat'ın söylediği miydi?

Karısının omuzbaşlarına baktı.. O anda farketti; karısının sarı saçlarının omuzbaşlarına dek dökülmediğini... Bembeyaz, fildişi rengi omuzları, kanarya sarısı saçları örtmüyordu bugün...

Ne demişti Rifat?.. Ne söylemişti?.. «Saçlar» mı demişti?.. Ne demişti?.. Tamam.. «Berber» demişti!

«Aylâ» demişti... «Berberden çıkarken gördüm» demişti...

Rifat, ayrılırlarken ne demişti?..

«O berber için hiç de iyi söylemiyorlar, yengemizin de hani maşallahı var» demişti...

Niçin demişti Rifat bunları?. Berberi de nereden biliyordu?. Bir duyduğu mu vardı yoksa? Güzelliğinden mi.. yoksa.. yoksa... Başka şeyden miydi Aylâ'nın maşallahı?

Tamam.. buydu uykusunu kaçıran, buydu saatlerdir onu yatakta kımıl kımıl döndüren... Nasıl olmuştu da, bu hayatla kaynaşmış cümleleri unutmuştu. Belki de mühimsememişti... Olur ya, mühimsememişti işte... Aylâ'ya itimadı vardı.. Sonsuzdu bu itimat. Pırlantaydı, Aylâ ama.. ama Aylâ da kadındı. Güzeldi de, gençti de... Güzel kadındı, genç kadındı Aylâ!

«Uf Allahım»... «Uf Allah»... Başını yastığın altına soktu. Ayağının birini yorganın dışına çıkarttı... Dışarı çıkan ayak cansızmış gibi sarktı yere.

«Aylâ yapar mıydı?»

«Ne yapardı?»

«Ne yapardı Aylâ?»

«Berberle mi?.»

«Aylâ ha?.. İmkânsız?»

«Niçin olmasın, niçin yapmasın?.. Gençti, kendisinden onbeş yaş gençti Aylâ!..»

Karısının, yeni kesilmiş saçlarını yakaladı. Sarı saçların arasında gezen parmaklarını, berberin parmaklarına benzetti... Hırsla çekti elini...

«O pis, o sırnaşık herif, o ahlâksız berber, ellerini Aylâ'nın saçlarında dolaştırmıştı!»

«Sadece saçlarında mı?»

«Rifat'ın vardı bir bildiği, bir duyup işittiği elbet!»

«Uf Allahım, uf Allah!.»

Bir daha döndü arkasını, bir daha döndü yüzünü.

«Sor... Uyandır da sor!»

«Bugün, şimdi, hemen sor da, o da bilsin!»

«Ya inkâr ederse?»

«Neyi inkâr edecek?»

«Vay Aylâcım, vay!»

«Demek öyle ha!»

«Kadına hiç bu kadar güven olur mu.. kabahat senin!»

«Nasıl inanmışım?»

«Budala, sersem, aptal!.. İnanmışsın ya!»

Hırsla karısının saçlarını avuçladı:

— Aylâ!

Yuvalarından fırlamış gözlere, korku içinde baktı kadın.

— Ne var sevgilim, ne oldu? dedi. Gülümsemeğe çalıştı.

— Hiç, dedi adam.. Hiç...

— Rüya mı gördün, korkunç muydu hayatım? diye sordu kadın.

— Çok...

— Ne gördün?

— Seni...

Kadın, genç, ılık kollarını kocasının boynuna doladıktan sonra:

— Bu kadar korkunç muyum ben? dedi.

— Sen değil, berber diye inledi adam!

— Ne berberi, hangi berber?

— Senin gittiğin...

— Hakikaten korkunç... Ben de mi yaşlanınca öyle olacağım acaba kocacığım?

— Anlamadım?..

— Pörsümüş kolları, torba torba sarkmış göğsü, varisli bacakları, kırış kırış yüzü...

— Çok mu ihtiyar?

— Değil ama, zamanından evvel çökmüş kadıncağız...

— Kadın mı? diye hayretle sordu adam.

— Evet!

— Sen erkek berbere gitmedin mi?

— Hayır sevgilim, niçin sordun?

— Yani... Şey... Rifat yalan mı söyledi?.. Benzetti mi dersin acaba?

— Rifat kim kuzum?.. Neler sayıklıyorsun Allahaşkına?

— Hiç, dedi adam. «Benzetmiş olacak!...» «Evet, benzetmiş olacak!»

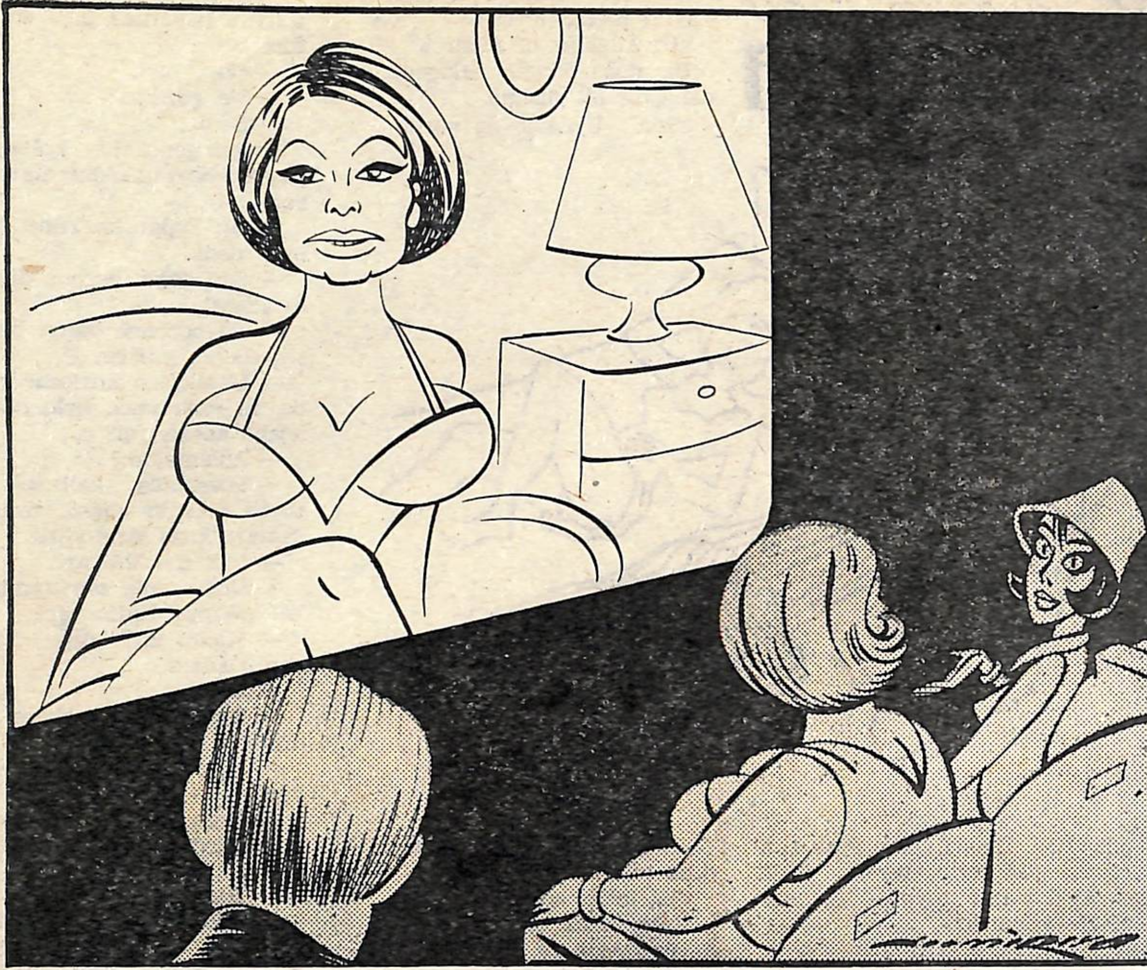
— Hiç, hiçbir şey Aylâcım... Hiçbir şey... Affedersin, seni de rahatsız ettim... Korkunç... Çok korkunçtu rüya!

Birbirlerine sımsıkı sarıldılar. Ama, bu defa da Aylâ uyuyamadı... Döndü durdu yatakta... Berberle geçen mes'ut günün hayali uyutmadı onu.. Görünmeyen ellerle okşadı durdu sabaha kadar!

Muzaffer İZGÜ

Harp — Emret Paşam, Kıbrıs'ı hemen alıp geleyim!

Bazı Avrupalı doktorlara göre: Büyük gö

Zayıf — Büyük göğüslü kadınlar aptal oluyormuş..
Şişman — İnanma.. Onu Sophia Loren'in düşmanları uydurmuşlar!..

— Rica ederim göğsünü bira
etmeye lüzum yok!

Geçmiş olsun

Yüzü, gözü sarılı, kolu alçıya konmuş bir adam bastonuna dayanmış ayaklarını sürüyerek zorla yürüyormuş, karşıdan gelen arkadaşı onu bütün değişikliğine rağmen tanımış:

— Yahu bu ne hal, ne oldu sana? Diye mütebessim, sormuş.

— Bir de bilmezmiş gibi soruyor.. Ne olacak, bana yalan söylediğin için! diye, beriki hiddetle homurdanmış.

— Nasıl, benim yalanım yüzünden mi?

— Tabiî, ne zannettin, bana onun dul olduğunu söyleyen sen değil miydin?...

* * *

Kolayı var!

Kadın hafif, ince, şeffaf bir elbise almıştı, kocası:

— Herhalde bunu giymeyeceksin, diye çıkıştı. Kadın şaşırmıştı:

— O da nedenmiş?.

— Neden olacak bütün için görünüyor, karşıdan bakan ne renk çamaşır giydiğini söylemekte tereddüt etmez...

Kadın omuzunu silkerek mırıldanır:

— Söylediği şeye bak, ne olacak canım, çamaşırsız giyiveririm!

* * *

Müjde!

Genç kadın kocasının boynuna sarılarak sevinçle:

— Sevgilim, der, emin olmadan söylemek istememiştim... Yakında üç kişi olacağız...

Adam heyecanla:

— Muhakkak mı? diye sorar.

Kadın gülerek cevap verir:

— Tabiî, şimdi telgraf aldım, annem yarın geliyor!..

Çamlıkta yaz uykusu

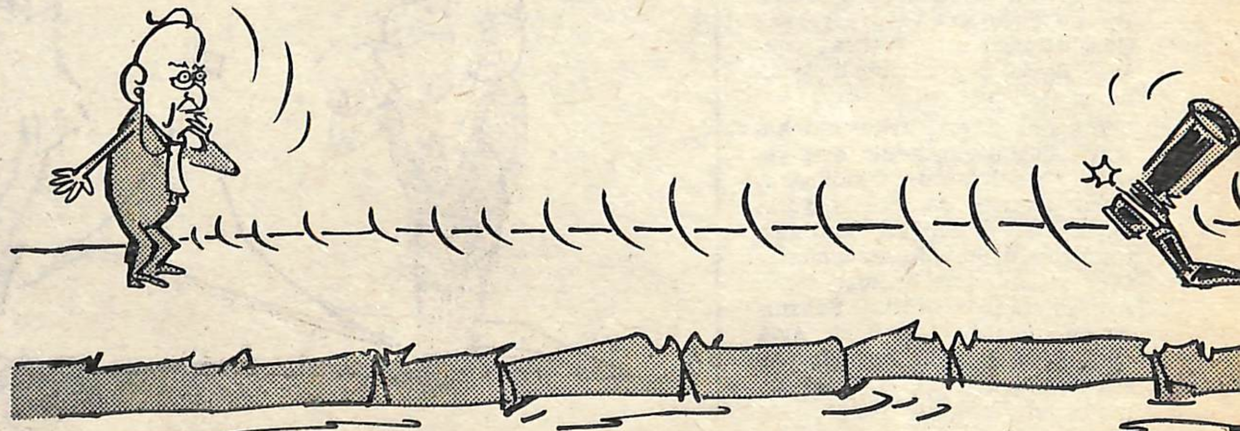
Şakakları terlemiş, öğle üstü sıcakta,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta.
İstedim yanağından öpmek de, koklamak da,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta!

Saçları dalga dalga bir ışık şelâlesi,
Sarmış esmer yüzünü pırıl pırıl hâlesi.
Ağzı, arzular dolu bir gönül piyalesi,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta!

Yere düşüvermişti küçücük iskarpini,
Baktım: Pembe tırnaklı ayağı mini mini!
Esen Ada rüzgârı ona söylerken ninni,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta!

Bir dakika göğsüme altın başı dayandı,
Bir ateşli buseyle dudaklarımız yandı,
Yanakları kızarmış, gerinerek uyandı,
Uyuyordu çamlara bağlanmış bir hamakta!

ADALI

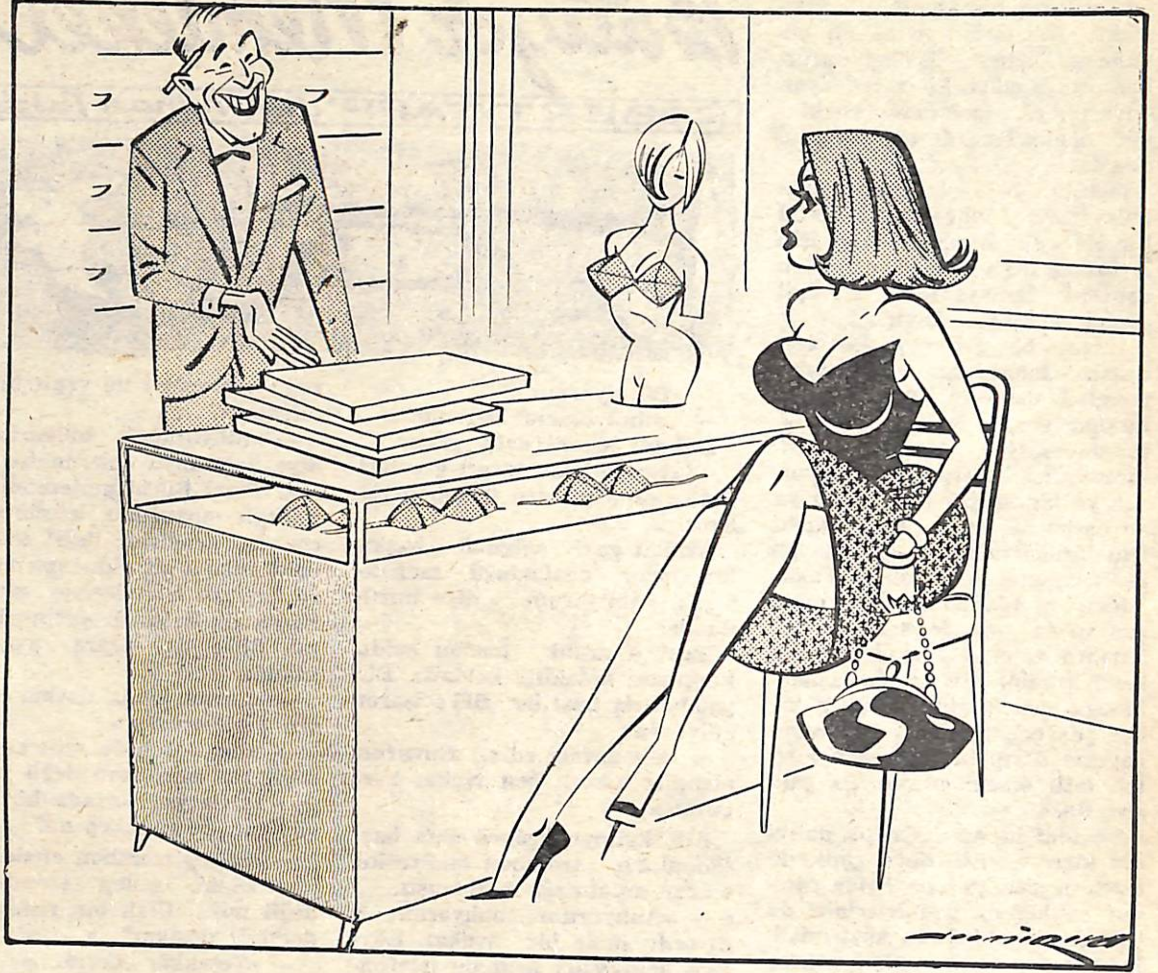

Çizmeler — Beklem

islü kadınlar aptal oluyorlarmış! (Gazeteler)

apa... Aptallığını bu kadar ilân

— Bir sutyen istiyorum...
— Zekî mi olsun, aptal mı?..

İstanbul Güzelleri

Bir kısmını saf dışı tutabilirsen eğer,
İstanbullu her kadın âşık olmaya değer.
Büyük şair Nedim de hayli haklıymış meğer:
«Dilberleri mihrden, vefadan» yoksun imiş.

Burda dostluk miskalle, eğlenme kantar kantar,
Sevgi mesajlarını şundan al, buna aktar.
Yem taşımazsan şayet üstünde kâfi miktar
Bakarsın oltandaki av değil, yosun imiş.

Her biri bir tablodur aynanın karşısında.
Ya berberde beklerler, ya moda çarşısında.
Seksenlikleri gördüm bir gençlik aşısında
Cami yıkılmış ama mihrabı masûn imiş.

Alınganı, hamı var, fazlaca pişmişi var,
Kiminin yakın tarihi olacak geçmişi var.
Her tarakta bezi var, her semette bir işi var
Onlara kudret veren bir gizli avsun imiş.

Salâhattin KUTLU

usandık Paşam!..

İki mevsim

Ev sahibi hanım misafir beye ısrarla sorar:

— Açık söyleyin, bana kaç yaş verirsiniz?...

Adam bu oldukça güç sualin bütün ağırlığı ile ezilerek:

— Vallahi ne diyeyim bilmem ki diye, baştan savma bir cevap verir.

Kadın nedense bu hususta oldukça inatçıdır, yine ısrar eder:

— Canım aramızda... Kim duyacak?

Adam yorgun bir eda ile:

— Eh, ancak otuz ilkbahar,

— Ah sizi gidi tatlı yalancı, diye kısık bir kahkaha ile mırıldanır...

Misafir bey, dayanamıyarak bunu istedin gibi bir eda ile devam eder:

— Ama buna kışları da ilâve etmeği unutmayın...

* * *

Yüz ve astar!

Kadın suratını asıp bir kenara çekilmişti, kocası alâkalandı, nedenini sordu:

Kadın kısık bir sesle:

— Üst kattaki kiracı hanımla aynı asansöre binmiştik, elbisesi benimkinden farksızdı, diye cevap verir.

— Canım bunda üzülecek ne var, yarın bir yenisini alırsın...

Kadın yüz bularak sırnaşık bir eda ile fasıldar!

— Çantası, iskarpini de benimkinin eşiydi!

* * *

Suç ortakları!

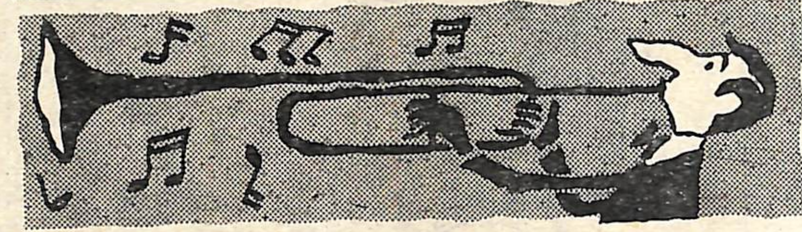
— Çok acaip bir şey oldu, diye adam arkadaşına anlatır. Dün gece kapıyı çaldım, açanı, hizmetçi kız zannedip öptüm... Meğer karım değil miymiş!

— E, ne olur yani? der beriki...

— Ne olur var mı? Karım öperken «Dikkat et, kocam geliyor!» diye fısıldadı...

Batıyor Memleket

ROBERT TAPP'den: Adnan Tahir

HER gece belirli saatlerde çalınan bir trombon... karşılıklı sövüşmeler ve okkalı bir yumruk. Netice: Durup dururken ortaya çıkan bir zarar ziyan dâvası... ve tazminat talebi... hem maddî hem de manevî yönden tabiî.

Mesele herkesin bir çırpıda anlayacağı kadar basitti. Hattâ bir ilkokul öğrencisi bile işin içyüzünü fazla kafa yormadan çabucak anlayabilirdi. Fakat avukat Ferguson hayır...

Hâdise bir gece patlak vermişti. Johnny'nin birdenbire trombon çalmağa başladığı şu meşhur gece... Ne demişti doktor Johnny'ye?... Kendini bu sıkıntılardan kurtarmak istiyorsan ya bir sevgili bulmalısın ya da başka bir çare... Evli olduğu için birinci tavsiyeyi dikkate almağa cesaret edememişti. Fakat ikinciyi uygulamakta hiçbir mahzur yoktu. Ötedenberi müziğe bayılırdı zaten. Bir trombon alıp kendi kendini oyalamağa başladı. Akşam yemeklerinden sonra bir köşeye çekiliyor, trombonunu bağrına basıp bu kocaman âletten tatlı sesler çıkarmağa çalışıyordu.

Tesadüf bu ya... Bitişik dairenin kiracısı Bill de o günlerde doktora gitmiş, fena halde canının sıkıldığını, sinirlerinin de çok gergin olduğunu söylemişti. İki çareden bahsetmişti doktor ona da... Ya bir sevgili bulup dünyayı unutmalıydı... ya da mutlak bir istirahate çekmeliydi kendini. Bill de evli bir adamdı. Mutlak istirahati tercih etmeyi her bakımdan daha pratik buldu.

Fakat ayni gece bitişik dairede kıyametler kopmağa başlamıştı. Kimdi bu saatte böyle çılgınlar gibi trombon çalan?... Kendisine inat mı yapıyorlardı yoksa?...

Kavga bu yüzden çıkmıştı işte. Bill'i bu karmakarışık durumdan bir avukat kurtarabilirdi ancak... «Ama şöyle meşhur bir avukat...» diyordu kendi kendine. Zararı yoktu... Paraya kıyacaktı... Yeter ki haklı çıksındı... yeter ki Johnny'ye haddini bildirsindi.

* * *

— «Mesele nedir?...» diye soruyordu avukat Ferguson.

Bill, en kestirme yoldan konuya girdi:

— «Geceleri, bizim bitişik dairede boyuna trombon çalan bir kiracı var...»

— «Yaaaa?... Çok enteresan...»

Avukat böyle söyleyerek Bill'in çıkardıktan sonra masa üzerine bıraktığı pakete uzanmış ve bir sigara yakmıştı.

— «Bu yüzden aramızda münakaşa patlak verdi... Suratının ortasına okkalı bir yumruk indirmek zorunda kaldım...»

— «Hiç merak etmeyin... Üstüme alıyorum bu dâvayı... Geceyarısı sükûneti ihlâl etmek ne demekmiş gösteririm ben ona... İsmi ne bu adamın?...»

— «Bize bitişik dairede oturuyor... Johnny Tampico...»

— «Tampico mu dediniz?...»

— «Evet, Tampico dedim...»

— «Massachusetts senatörü Tampico'nun akrabası olmasın?...»

— «Bilmiyorum...»

— «Bilmiyorsanız öğrenin...»

Bill bir sigara daha yaktı.

— «Bu bitişik kiracı geceleri durup dinlenmeden trombon çalıyor...»

Avukat gayet dalgındı... başka bir şeyler düşündüğü muhakkaktı. «Anlıyorum...» diye mırıldandı.

Tam o aralık telefon çaldı. Ferguson kulaklığı kaldırdı. Bir yandan da başı ile Bill'e işaret ediyordu:

— «Siz devam edin... Buyurun efendim... evet, ben avukat Ferguson.»

Bill, konuyu üçüncü defa baştan almış, trombon hikâyesini tekrar anlatmağa başlamıştı.

— «Anlıyorum... anlıyorum...» diyordu ikide bir avukat. Böylece hem Bill'i hem de telefondaki adamı idare etmiş oluyordu tabiî.

Bill, en can alıcı noktaya gelmişti:

— «... suratının ortasına yumruğu yer yemez ne yaptı biliyor musunuz?...»

— «Biliyorum... biliyorum...» diye bağırmıştı birdenbire avukat. Sonra Bill'in mütereddit bir ifadeyle sustuğunu görünce bu cevabın kendisine değil telefondaki adama ait olduğunu el kol ve kaş göz işaretleriyle anlattı. Sonra da kulaklığı yerine koyarak Bill'e ait sigara paketine uzandı:

— «Devam edin... devam edin... sizi dinliyorum...»

— «Bu durumda mütecaviz o değil ben oluyorum değil mi?...»

— «Öyle ya... ortada bir tecavüz var, fakat sebep ne?...»

— «Sebep trombon efendim...»

— «Sahi... sebep trombondu değil mi?... Ufak bir viskiye ne dersiniz dostum?...»

— «Teşekkür ederim...»

— «Şu halde Joe'ya kadar uzanmamız lâzım... Hemen şuracıkta... Köşe başındaki bar... Yolda giderken meseleyi de anlatırsınız bana...»

Yazıhaneden çıkmışlar... merdivenleri de inmiştiler. Şimdi sokaktaydılar. Bill'in yüzünde yılgın bir ifade vardı... ne yapması, ne etmesi lâzım geldiğini kestiremiyordu bir türlü.

— «Devam...» diye avukat mırıldandı.

— «Bitişikteki kiracı Johnny Tampico geceleri boyuna trombon çalıyor...»

Bara girmişlerdi:

— «Sek mi?... Sulu mu?... Sodalı mı?...» diye avukat sordu.

— «Sek olsun lütfen... Sadece biraz buz...»

— «Şu halde şerefe...»

— «Şerefe...» diye Bill önce bardağını kaldırdı... Sonra da boynunu büktü.

— «Şimdi gevezeliği bırakalım da bana meseleyi bütün teferruatı ile anlatın... Duruşmaya girmeden evvel her şeyi bilmem lâzım.»

Viskiden aldığı ufak yudum Bill'in nefes borusuna kaçmıştı. Neredeyse boğulacaktı. Kendini güç belâ toparlayarak:

— «Efendim...» diye bir kere daha baştan başladı. «Bize bitişik dairede...»

Fakat avukat viskisini bir yudumda boşaltmış ayağa kalkmıştı:

— «Hemen çıkalım... kaybedecek vaktim yok... iki adım daha yürümemiz icabediyor...»

— «Nereye?...»

— «Nick'e kadar canım... bekliyor...»

— «Nick mi?...»

— Nick tabiî... Bizim mimar yahu... tanımıyor musunuz?...»

— Fakat ben...»

— «Fırsattan istifade yolda bana meseleyi de anlatırsınız...»

* * *

Avukat Ferguson pek genç sayılmazdı ama ne de hızlı yürüyordu mubarek... Bill, kan ter içinde kalmıştı ona yertişeceğim diye. Böylece Nick'e uğradılar... Oradan merkez postahanesine gittiler... Postahaneden sonra bir bankaya... Bankadan sonra icraya... Bu gidiş gelişler arasında bir sürü de müşteri ziyaret etmişlerdi... Vakit öğlen olmuştu... Bir lokantaya girip karınlarını doyurdular. Lokmalar Bill' in boğazına dizildiği için boyuna su içiyor bir yandan da kendi kendine soruyordu:

— «Ne işim var benim buralarda?...» diye.

Bir aralık avukata eğildi:

— «Şu trombon meselesi vardı ya efendim...»

Avukatın gözleri parlamıştı birdenbire:

— «Trombon dediniz de aklıma geldi... Ne günlere kaldık yarabbi... Tasavvur edin... Bir müşterim var... gece evde biraz trombon çaldı diye bitişiğindeki hayvan herifin biri kalkmış adamcağızın suratını okkalı bir yumrukla darmadağınık etmiş... Nerede kaldı Anayasa?... Nerede kaldı hürriyet... nerede kaldı insan hakları?... Batıyor memleket batıyor... çıldırmış bütün bu insanlar...»

Bayıldığı için masanın altına düşen Bill'i garsonlar güçbelâ ayılttılar. Hesabı ödeyip lokantadan çıktı. Şimdi başka bir avukat arıyor. Ama meşhur bir avukat değil...

— Neye canın sıkılmış, kocanla mı geçinemiyorsun?
— Onunla değil, maaşı ile geçinemiyorum!..

MİLLETLER GÜLÜYOR

Süpriz

Madam Machin'le madam Trucmouche uzun zamandan beri görüşmemişlerdi. Karşılaştıklarında birbirlerine anlatacak o kadar çok şeyleri vardı ki... Birkaç saat sonra, Madam Trucmouche sordu:

— Şekerim, geçenlerde arkadaştan duydum, büyük kızını evlendiriyormuşsun doğru mu?

— Evet, düğün önümüzdeki hafta!..

Madam Trucmouche, madam Machin'e biraz daha sokuldu:

— Damadınız kızınızın bir bacağının takma olduğunu biliyor mu?

Madam Machin tiz bir kahkaha koyverdi:

— Hayır, dedi, ona sürpriz yapmak istiyoruz!...

* * *

Gökdelen

Newyork denince insanın aklına gökdelenleri gelir. İşte bunlardan biri inşa edilirken korkunç bir kaza olur, koca gökdelen yıkılır. Çılgına dönen müteahhit, hayatta kalan işçileri toplar:

— Size verilen talimata kulak asmadığınız belli! der, kimse cevap vermediği için de lâfına devam eder;

— Duvar kâğıtlarını yapıştırmadan iskeleleri sökmeyin diye size kaç kere söyledim!!!...

* * *

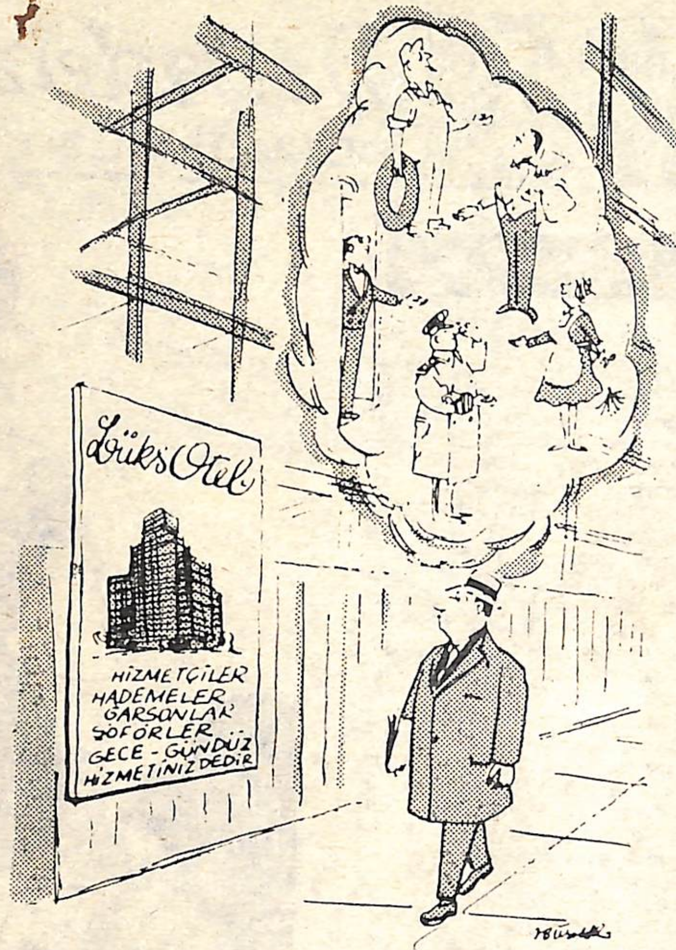
Doktor

Urbain arkadaşı Jules'ü barın uzun iskemlesine tünemiş, viskisini yudumlarken görünce pek şaşırır ve:

— Doktor sana kat'iyen içki içmiyeceksin dememiş miydi? Canına kastin mi var? diye paylayınca;

Jules başını bardağından kaldırır:

— Haklısın der, ama senin haberin yok; doktor dün öldü!..

Yazısız

— Bonjur mösyö Pol. Bugün bankaya gitmiyecek misiniz?.

Süpriz

Moris, uslu, aklı başında bir gençti. Akranları gibi vaktini barlarda, dansinglerde harcamaz, akşamları erkenden evine gelirdi. Annesi de oğlunun bu güzel huyuyla daima iftihar ederdi.

Bir pazar sabahı Moris'in annesi, sevgili oğlunu kahvaltıya çağırmak için odasına girince donakaldı. Aklı başına gelince de kocasının yanına, mutfağa koştu. Nefes, nefese:

— Emil dedi, bir bilsen?..

— Ne var?

— Oğlumuz Moris'in yatağında bir kadın var! Anlıyor musun bir kadın!!! Sen buna ne diyorsun?...

— Ne diyeyim bilmem ki? Uyanınca Moris'e büyük bir sürpriz olacak herhalde!...

Günah

Karısının dırdırından kurtulmak için Boniface günah çıkartmağa gider. Papaz anlattıklarını dinledikten sonra:

— Oğlum benden hiçbir şeyini saklama! der, son görüşmemizden beri karını kaç defa aldattın?...

— Aziz peder, der Boniface, buraya övünmeğe değil, günahlarımı itiraf etmeğe geldim!...

Banyo

Sağlık Bakanı tetkik gezilerinin birinde bir akıl hastanesine uğradı. Başhekim tarafından karşılandı. Kendisine gereken izahat verildi.

Bir aralık Bakan:

— Nadiren de olsa, hastalarınız tamamen iyileşip burayı terkediyorlar mı?... diye sordu.

— Tabii! dedi başhekim iftiharla. Zaten bunun için çalışıyoruz!

— Hastanızın tamamen iyileştiğine nasıl karar veriyorsunuz?.

Başhekim biraz düşündü, sonra;

— Bunu anlamak için birçok testler tatbik ediyoruz. Ama «banyo testi» dediğimiz metod en iyisi!

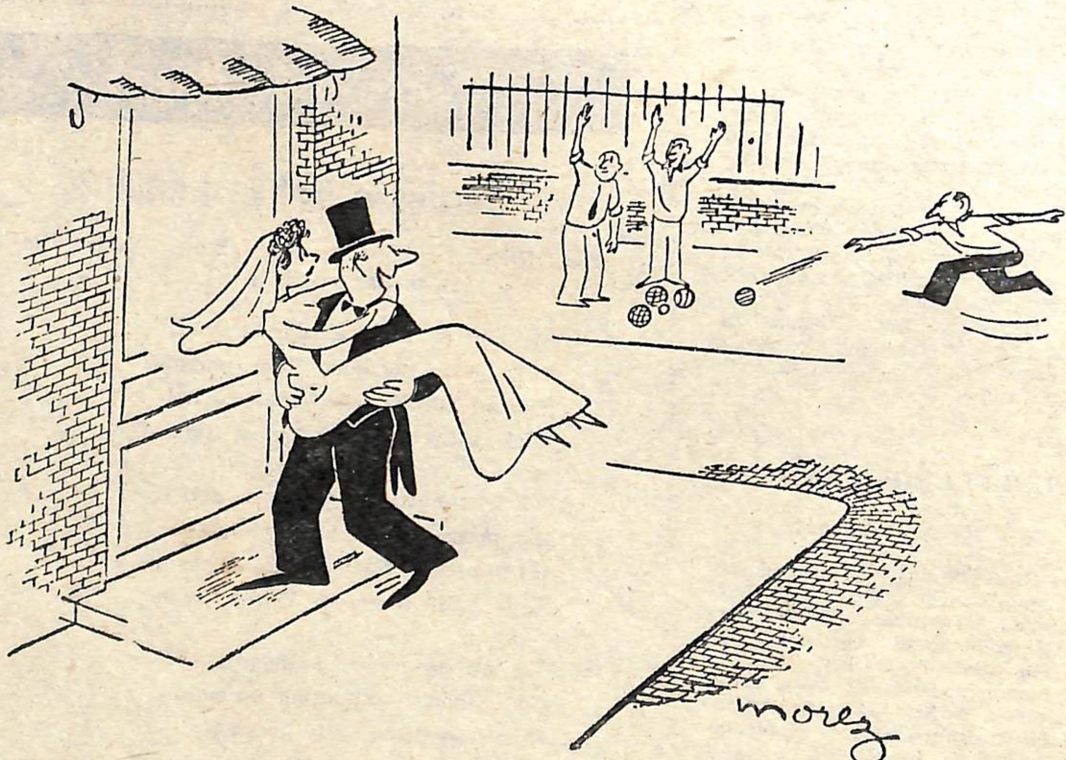
— Nasıl, anlatır mısınız?

— İyileşen hastayı, yarısına kadar dolu, ve muslukları açık bir banyonun önüne getiriyor eline de bir kepçe verip, banyoyu boşaltmasını istiyoruz.

— Sonra?..

— Tabii tamamen iyileşenler ilk önce muslukları kapatıyorlar...

— Sahi! dedi Bakan hayretle, bakın bunu hiç düşünmemiştim!

— Biraz bekleyin, geliyorum!..

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

Tarihte Mizah

Çıkmıyor

ORTA oyununun son büyük ustalarından Abdurrazzak Efendi, tiyatronun Türkiye'de gelişmesi üzerine, bir süre işsiz kalmış; sonra değerbilir tanıdıklarının yardımiyle İkinci Abdülhamid'in saray tiyatrosuna kapılanmıştı. Padişah, bu yaşlanmış sanatçıyı çok sevip koruyordu. Büyük sanatçı da, tulûat çeşidinden düzenlediği oyunlarla - Başta Abdülhamid olmak üzere - saray halkını haftanın belli günlerinde gülmekten kırıp geçiriyordu. O, orta oyunculuğundan kalma alışkanlıkla, oynıyacağı oyunları öyle önceden uzun uzadıya hazırlayıp prova etmeden, Allah ne verdi ise, aklına ne esti ise oynardı. Abdülhamid'in sanatçıda en çok beğendiği yönlerden biri de bu hazırlıksızlığı, hazırcevaplığıydı. Ancak bu hazırcevaplılık bir gün biçarenin bu büyük ve son sığınağından da kovulmasına sebep oldu.

Devir, memur maaşlarının pek düzensiz, bazan beş altı ay arka arkaya çıkmadığı devirdi. Abdürrazzak, bir gün huzurda yine böyle tulûat çeşidinden bir oyun oynuyordu. Oyunun bir yerinde sanatçının çizmesini uşağına çektirmesi gerekiyordu. Çizme ayaktan kolay kolay çıkmıyor, bu münasebetle iki komediyen, karşılıklı nükteler savuruyorlardı.

Bu karşılıklı konuşmalar, nükte yarıştırmaları devam ededursun, uşak rolünü oynıyan sanatçı çizmeye bir iki defa tekrar asıldı; bunları Abdürrazzak'ın ayağından çıkaramıyacağını anlayınca, çaresiz kalmış gibi:

«— Hayır çıkmıyor usta. Dedi. Çıkmıyor meretler. Bir türlü çıkmıyor vesselâm...»

Nükte fırsatını yakalıyan Abdürrazzak, bir an için padişahın karşısında oynamakta olduğunu unutmuş olmalı ki, boş bulundu:

«— İyi çek be evlâdım? Diye çıkıştı. İyi çekersen çıkar. Hem çıkmamaları için sebep yok ki; memur maaşı değil ki çıkmasın bu mübarekler.»

Oysaki asıl çıkan kendisi oldu. Sanatçı, bir daha giremernek üzere, hemen o gece saraydan çıkarıldı.

※

ÜNLÜLERDEN ANILAR:

Kiralık Konak

İngiltere'nin diktatör devlet adamlarından Kromvel, İskoçya'da bulunurken, Londra parlâmentosu onu başkomutanlıktan azletmek teşebbüsünde bulunmuştu. Kromvel, bunu haber alınca derhal Londra'ya koştu. Parlâmentoyu kapattı. Kapısının üstüne de, kendi eliyle, şu sözleri yazıp tekrar İskoçya'ya döndü: «Kiralık büyük bir konak.»

Dilenci — Talihin iskarpinlerin gibi parlak olsun bayanım...
Bayan — Aman boyacı iyi parlat!..

Eski Şiirde Mizah

Nerdesin Yahya Kemâl?

Halil Nihad Boztepe'nin, 1919 yılında, Yahya Kemal için yazdığı bir şiirden birkaç dörtlük:

Firkatin derdiyle oldum bimecal,
Söyle yahu nerdesin Yahya Kemal?
Nâzdan bıktım yeter artık bu hal
Söyle yahu nerdesin Yahya Kemal?

Ud ile, tanbur ile, ya neyle gel,
Bir gazelle, hasılı bir şeyle gel,
Ha unuttum, Fazıl Ahmed beyle gel,
Söyle yahu nerdesin Yahya Kemal?

Ver nihayet nâzın istibdadına,
Gel, Nihad'ın tut kulak feryadına,
Bitti hasretten, yetiş imdadına,
Söyle yahu nerdesin Yahya Kemal?

Edebiyatta Mizah

Kaplıca tedavisi

TÜRKİYE'de ilk mizah dergisi çıkaranlardan biri olan Çaylak Tevfik Bey, o çağın pek çok yazarları gibi, derbeder ve içki düşkünü bir kişi idi. İmparatorluğun son yıllarında bir ara Bosna'da tahrirat müdürlüğü görevinde de bulunan Çaylak Tevfik bey, bir anısını şöyle anlatıyor:

«Kasabanın yakınında Ekşisu adlı bir kaplıca vardı: yılın belli birkaç gününde burada barakalar kurulur, halk tedaviye gelirdi. Bir seferinde üç beş arkadaşla birlikte biz de gidelim dedik. Ekşisu'ya vardığımızda henüz kaplıca barakaları kurulmamıştı. Bir kır kahvesine girdik, yiyip içtik. Ertesi gün arkadaşlardan biri:

— Yahu dostlar; dedi. Suya açıkta girilmez ya; bari biz de hazırlık tamamlanıncıya kadar şu iki günü şuracıkta içerek geçirelim.

Teklifi ittifakla kabul ettik. İçki takımını düzdük. İçmeğe başladık. Saz söz, mey ney, hay huy arasında durmaksızın çakıştırıyor; sızıp sızıp uyuyor, ayılıp kendimize gelmeden yeni baştan siftaha girişiyorduk. İki günü böylece geçirmişiz. Üçüncü günü de barakaların daha kurulamadığını öğrenince, «Nasıl olsa acelemiz yok.» avuncuyla içki âlemine devam ettik. Dördüncü gün barakaların kurulmuş olduğu haberi geldi ama, biz artık hızımızı bir türlü alamıyorduk. «Adam sen de kaplıca kaçmıyor ya, hele biraz daha içmeğe devam edelim.» dedik. Şuracıkta şu keyfimizi hemen bozmıya sebep var mıydı?

Ne kadar gün geçmiş farkında değiliz. Günlerden bir gün kır kahvesinin sahibi; elinde kalınca bir defter olduğu halde başımıza dikildi:

— Beyler öyle anlaşılıyor ki sizler kaplıcaya falan girecekler değilsiniz. Kolay kolay buradan ayrılacağa da benzemiyorsunuz. Ama borcunuz pek kabardı. İyisi mi hele şu hesabınızı bir fasıl görün de ikinciye Allah kerim. Dedi.

Biz şaşırmıştık.

— Yahu dur bakalım; daha kaç gün oldu ki, ne yedik ne içtik ki bize bu kadar yüklü bir hesap dayıyorsun?

Yollu çıkışmaya hazırlanınca, adamcağız:

— Kaç gün mü? Tamam on altı gündür buradasınız.

Demesin mi? Hepimizde şafak attı. Hesap kitap ettik; doğruydu. Çaresiz borçlarımızı öderken, arkadaşlardan biri:

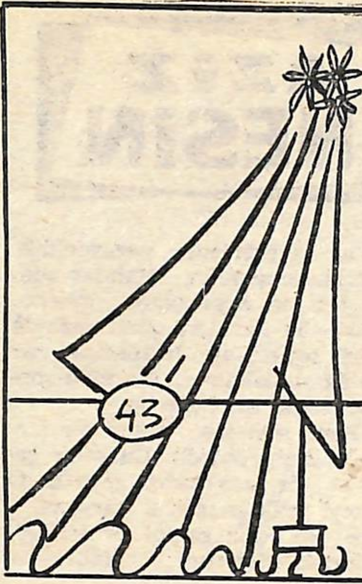
— Eh artık bugün dönelim, yalnız dönmeden hiç olmazsa birer kere olsun bir kaplıca banyosu alalım.

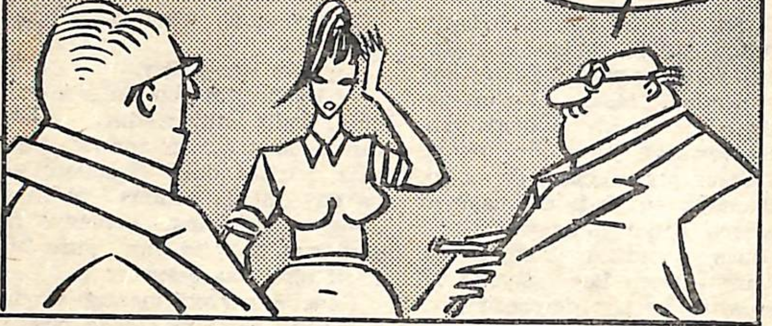
Teklifinde bulununca, kır kahvecisi güldü:

— Artık inşallah kaplıcaya da gelecek yıl girersiniz. dedi. Çünkü banyo barakalarının sökülüp götürülmesine bugün tam dört gün oluyor.»

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN- ADNAN TAHİR
ÇİZEN- TURHAN SELÇUK

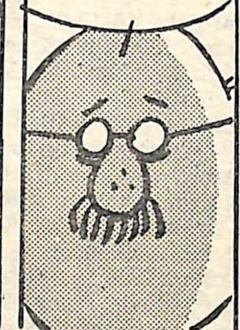

BİR MİRASÇI ARANIYOR!

AZİZ NESİN

— 36 —

Bizim de bu Zeynel Bey'in Kordon Ruj'una daha sık gidişimizin sebebi, o zaman Zeynel Bey Avrupa'dan Macar kızları getirtmiş ki, her biri dünyayı yangına vermeye yeter ateş parçası. Onlar piste çıkıp da bacak sallamaya başladı mı, uzaktan bakanın gönlü tutuşuyor.

Haaa, unuttum söylemeyi, Komser Recep Bey, gayetle vatanperver ve son derecede vazifesine bağlı bir arkadaştı neme lâzım, şimdi burda kendi yok, Allahı var... Evet, her gece barlara gelir ama, vazife aşkıyla gelirdi. Çünkü, malûm ya, hırsız takımı, dolandırıcı milleti, suiistimal yapan, ihtilâs yapan memurun enayisi, paraları yemek için bu barlara düşerler. Komser Recep'in gözü hep müşterilerin üstünde... Bir herif, bu barlara dadanıp da, konsomatris karılarla bol para yemeye başladı mı, Komser Recep'in kulakları, av kokusu almış tazı kulağı gibi dikilirdi. Böylece birçok hırsızı, soyguncuyu, suiistimal yapan memuru enselemiştir. «Ne lüzumu var, suçluyu yakalamak için arkalarından koşmaya, onlar nasıl olsa buralara düşerler, ben ağımı kurdum, bekliyorum» derdi. Çok adam enselemiştir. Bu yüzden de birçok takdirname aldı, gayet gözde bir polisti. Böyle olunca da, onu kimse yerinden kıpırdatamıyor. Hem her gece kendisi eğleniyor, hem de vazifesini yapıyor.

Efendiim, derken bu Kordon Ruj'a bir herif dadandı, her gece mi her gece geliyor, avuç dolusu para döküyor. Yaşlı da bir adam... Hemen, Komser Recep Bey'in kulakları dikildi. Adam, anadan doğma polis efendim... Onda polislik Allah vergisiydi. Yolda giderken, önünde yürüyen adamın ensesine bakar «Bu herifin mutlaka bir suçu var, suçlu bu herif!..» derdi. Ve de yakalar karakola tıkar herifi, iki-üç dakika içinde herifin sahiden bir suçu olduğu meydana çıkardı. Şaşar kalırdım. Enseden suçlu nasıl anlaşılır oğlum, bir düşünsene... Artık kendi kendime, bu kadar da isabet olmaz ya, galiba Beyoğlu'na çıkanların hepsinin bir suçu var ki, bizim Recep kimi ensesinden tutsa, mutlaka bir suçunu itiraf ettiriyor, derdim. Anla artık, Recep Beydeki polislik kabiliyetini...

Bizim Recep, Kordon Ruj'a her gece gelen o pinpona kancayı taktı. Birkaç gün sonra,

— Tamam, dedi, öğrendim hepsini...

Efendim, bu adam, milyoner biriymiş, Fransızca, İngilizce filân da biliyor. Evliymiş de. Ama bu barda çalışan Macar kızlarından birine vurgunmuş. Her gece o Macar kızını alıyor masasına, çatır patır gâvurca konuşuyor kızla... Bizim Zeynel Bey de pek memnun bu adamdan, çünkü herif her gece mi her gece avuç dolusu para bırakıyor.

Komser Recep Bey,

— Bu herifin bir dalgası var ama, nedir anlıyamadım... dedi, hırsız olamaz, dolandırıcı olamaz, memur değil ki suiistimal ya da ihtilâs yapmış olsun... Zengin olduğuna, ecnebiye lisanlarını da bildiğine göre bu herif olsa olsa casustur...

Gayetle kuvvetli mantığı vardı.

Derken efendim, birkaç zaman sonra, bu herif galiyor bara, az sonra da genç, güzel bir kadın geliyor yanına, ama güzel ki, nasıl... Tasavvur edemezsin, öyle bir güzel... Acaba, Macar kızı yanında kaç para eder...

Geliyor bu kadın, o ihtiyar herife yalvarıyor, yakarıyor, ağlıyor, ama ne yapsa boş, sonunda herif kovuyor yanından. Kadın da ağlıyarak, bir arabaya binip gidiyor. Ertesi gece gene geliyor...

Öğrendik efendim. Gu güzel genç kadın, o herifin karısıymış. Her gece gelip kocasına «Ayıptır. Senin içtimaî mevkiine yakışmaz. Hadi eve gidelim» diye yalvarır, ağlarmış.

Bir gece gene böyle o herif karısını yanından kovunca, kadın gitmedi; bu sefer adam, karısının yanında o Macar kızını masasına çağırdı. Kadın,

— Bu Macar karısının benden ne üstünlüğü, ne marifeti var, bir öğreneyim... dedi.

Az sonra Macar kızının numarasının sırası geldi. Lâmbalar söndü, Macar kızı tüller içinde yarı çıplak çıktı piste... Renkli ışıklar da üstüne çevrilmiş, başladı oynamaya.

Kadın da ağlıya ağlıya dönüp gitti. Ertesi akşam, gene kocasının arkasından geldi ki, zilzurna sarhoş, yıkılıyor. Kocasının yanına gitti.

Biz, onlarınkinin arkasındaki masadayız. Bu komser Recep Bey'in bir kabiliyeti daha var, Allah vergisi birader, yirmi metre uzakta fısıltıyla konuşulanları bile duyar. Evet, polisin kulağı işte böyle olacak. Velâkin, o gece kadın da kocası da bağırarak konuştuklarından, sözlerini ben de duyuyorum, Zeynel Bey de...

Kadın yaklaştı kocasına, sandalyeye oturmadan,

— Artık benden günah gitti, dedi, ben elimden geleni yaptım... Anladım artık, sen gönüllü bir pezevenksin, pezevenklikten hoşlanıyorsun... Bundan sonra ben de yapacağımı bilirim. Bak, elin herifleri gözü önünde nasıl soyunulup oynanırmış, gör de öğren bakalım... Bundan sonrası senin bileceğin iş...

Bunu söyleyip, başka bir masaya geçip oturdu. Garsonu çağırdı, bir şişe şarap getirtti. O şişeyi içtikten sonra garsona,

— Bu barın sahibi nerde? Görüşmek istiyorum... Haber verin!.. dedi.

Zeynel Bey kurt ki kurt... O zaten çoktan kokuyu almış, pusuda bekliyor. Ağzı sulanarak güldü, ellerini oğuşturmaya başladı. Gayetle kuvvetli iş adamı ve özel teşebbüsçüydü.

Garson haberi getirince,

— Biraz sonra, al yazıhaneme getir... dedi.

Biz geçtik yazıhaneye. Az sonra kadın geldi ki zom olmuş...

Zeynel Bey, babacan bir edâ ile,

— Buyrun evlâdım, buyrun kızım... Oturun... Bir isteğiniz mi var? dedi.

Kadın çöktü koltuğa. Bir bakıyor ki bizim Zeynel'e, ben işte o zaman numarasını verdim, bu kadın anasının gözü... Yahu, birden değişmiş kadın. Kestirmeden isteğini söyledi:

— Ben sizin barda dans etmek istiyorum...

Sen şu Zeynel Bey'deki ağızlara bak hele:

— Aman kızım, aman yavrum... Nasıl olur, sizin gibi bir hanımefendi... Çok rica ederim...

Kadın tok tok,

— Bırak bunları, dedi, canın isterse... Ben de gider, başka bir barda dans ederim... Bar yok değil ya...

Kalkar gibi yapınca Zeynel Bey,

— Size yardım etmek isterdim, dedi, ama dans etmesini biliyor musunuz?

— Dans oryantal dediklerinden işte... Bilip de nesini bilecekmişim... Bir kere denersiniz... Hemen bu gece çıkarım dansa...

Onca yıllık Zeynel bile şaştı da,

— Aman... diye ağzından bir ses çıktı.

— Ne amanı, işine geliyor mu? Senden para istiyen de yok, bir denersin, işine gelirse... Şimdi çıkar oynarım... Orkestrana söyle, çalsın alaturka bişey... Yalnız, söyleyin de bana bir şişe daha şarap getirsinler...

— Hiç oynamış mıydınız eskiden?

— Göbek atmak deği mi bu, çalgıya uydurup göbek atmak alt tarafı. O kadarını beceririm. Çocukluğumdan beri oynarım zâti...

Bu sefer Komser Recep,

— Evli değil misiniz siz? dedi, kocanızın izni olmadan oynayamazsınız ki...

— Evli değilim... dedi.

— O bey kocanız değil mi?

— Nikâhlı değilim...

— O zaman da belediyeden müsaade almak lâzım...

Kadın kalktı ayağa,

— Uzattınız, dedi, canınız isterse...

Avının elinden kaçacağını anlıyan Zeynel Bey,

— Bu gece için bir defalık deneyelim... dedi.

Bir şişe daha şarap getirdiler.

— Ama sarhoş olursanız...

— Merak etmeyin siz, hele bir meydana çıkayım da...

Bardaki dansözlerin elbiseleri getirildi ki, içlerinden hangisi bedenine uyarsa onu giyecek...

Zeynel Bey,

— Oynayamaz ya, dedi, bir değişiklik olsun işte... Bir gecelik deneriz...

Biz geçtik salona. Az sonra, salonun lâmbalarının sönmesiyle, orkestra bir alaturka oyun havası vurmaya başladı, pistin projektörleri de yandı. Pullu elbiseler içinde bir dansöz çıktı ki piste oğlum, Allah Allah... Daha tarihler, böyle bir göbek atan, kalça kıvıran dansöz yazmamış... Yahu, bu ne iş!..

Onca yılın Zeynel Bey'i dahi, hapt olup kaldı.

— Elimden bu kadar dansöz geçti, böylesini daha hiç görmedim... dedi.

Bir omuz titretiyor, bir gerdan titretiyor, vay babasının canına... Komser Recep Bey,

— İmkânsız, dedi, bu kadın evvelden biliyormuş bu dansı...

Zeynel Bey,

— Hayır, dedi, bilmediği doğrudur. Ördek yavruları yumurtadan çıkar çıkmaz, suya girer yüzerler. Onlara yüzmesini öğreten mi var?.. Bizim kadınlarımız da göbek atmakta böyledir birader. Bu bir Allah vergisi... Başka milletlerde katiyyen yoktur. Analarından doğunca, bir saz takımı oyun havası çalsa, fırlar ortaya göbek atar bizimkiler...

(Devamı var)

Galata Köprüsü

Dili yok, derdini döksün çilekeş köprümüzün,
Yaralanmış da tedavi görüyor böğründen...
Temelinden çöküvermek gerekir: Çünkü onun
Günde binlerce Cadillac geçiyor üstünden!

Necdet Atılgan

Yüzük

MAVİ Köşe gazinosunun sahibi Paul, tezgâhın öbür ucunda oturan Marcel'i yan gözle şöyle bir süzdü.

Marcel yeni müşterilerindendi; şakacı, şen şatır bir oğlandı. «Mavi Köşe» müdavimleri onu sevmişler gruplarına almışlardı. Ama bugün suratı asık, gözleri dalgındı.

Paul;

— Ne o Marcel? Yoksa âşık mısın? diye seslendi.

— Benim kadar şanssız bir insan daha yeryüzüne gelmemiştir!...

— Ne oldu Marcel?...

— Söylemiştim ya, Amélie halam öldü.

— Ama sen ölümünün ilk günlerinde bile bu kadar üzgün değildin!... Üzülme, boş ver!..

— Amélie halamın yokluğuna üzülmüyorum. Alıştım gitti ama.

— Ha, şöyle! dedi Paul, bardağı kurularken.

— Senelerden beri, tek yeğeni olmam dolayısıyla, Amèlie halanın, ölünce bana bırakacağı mirası hayal edip duruyordum. Dün vasiyeti okundu. Bana bıraka bıraka ne bırakmış biliyor musunuz?.. Beş kuruş değeri bile olmıyan bir yüzük!...

Marcel cebinden orta boyda bir yüzük çıkardı, parlatmak için koluna sürttü; Paul de görebilmek için eğildi:

— Marcel, yüzük pek fena değil, bir anlayana göstersen iyi olur!...

— Yalancı olduğuna daha çok emin olmak için mi? Bırak Allahaşkına, onu görmeğe bile tahammülüm yok!...

Kahvedeki diğer müşteriler de Marcel'in etrafını aldılar. Hepsi de yüzüğü meraklı nazarlarla süzdüler. İçlerinden biri biraz daha sokuldu:

— Müsaadenizle yüzüğü daha yakından görebilir miyim?.

Adam yüzüğü evirip çevirdikten sonra:

— Paul'ün hakkı var! Yabana atılacak yüzük değil!. Kuyumcuya göstersen fena olmaz!...

Marcel'in hâlâ düşündüğünü gören adam:

— Benim kardeşim Le Paix sokağındaki kuyumcunun yanında çalışıyor dedi Eğer bu yüzük yarına kadar bende kalırsa, kardeşime gösteririm.

Marcel bu teklifi memnuniyetle kabul etti. Maurice güvenilir bir insandı, kahvenin sırasındaki evlerden birinde oturuyordu.

— Yarın evime gelin, ben kardeşimle konuşmuş olurum.

— Peki, Mösyö Maurice!...

* * *

Ertesi gün, Marcel kararlaştırılan saatte Maurice'in evine gitti. Alaycı bir tavırla:

— Halamın yüzüğünde bir servet yatıyor değil mi?... dedi.

— Evet! Nasıl da bildiniz?.. Yalnız taşın üstündeki şu leke yok mu? Kıymetini yarı yarıya düşürüyormuş.

— Kardeşiniz ne kıymet biçti?...

— Bin frank! Bu bir servettir Marcel!...

Genç adamın gözleri ışıldadı, sevincinden bir müddet konuşamadı.

— İnanamıyorum!..

— Kardeşim yüzüğü arkadaşlarına göstermiş, fiat üzerinde hepsi mutabık..

— Bakalım ben bu fiata satabilir miyim?..

— Tabii!!!...

İkisi de sustular. Marcel yüzüğü cebine koyarken istiyerek yere düşürdü, almak için eğildiği zaman, çabucak elinde sakladığı taklit yüzükle değiştirdi. Mösyö Maurice öksürdükten sonra:

— Eğer yüzüğü satmağa karar verdiniz ise dedi, ben almak istiyorum. Karıma hediye edeceğim!..

— İstiyorsanız tabii!...

— Yüzük karımın çok hoşuna gitti de...

Mösyö Maurice büfeye doğru ilerledi, bir şişe şarap, iki bardak, yüzüğün şerefine içtiler...

* * *

«Mavi Köşe» nin kapısında duran Maurice çok kızgındı. Paul'e sordu:

— Marcel'i gördün mü?...

— Hayır, üç gündür ortalıklarda yok!..

— Hay Allah! Peki adresini de bilmiyor musun?

— Hayır, senden borç para mı aldı?...

— Daha âlâsını yaptı çaldı!

— Ne?...

— Halasının yüzüğü sahteymiş!..

— Ama o seni ikaz etmişti. Mesele ne?...

— Hiç canım!...

Mösyö Maurice Marcel'in halasının yalancı yüzüğüne bin frank verdiğini söylemeğe çekiniyor, hele kardeşinin bu yüzüğe 5000 frank kıymet biçtiğini hiç itiraf edemiyordu. Bu mesele hakkında bir tek söz bile söylemenin kendi aleyhinde tefsirlere yol açacağından hâdiseyi sineye çekmekten başka bir çare yoktu.

Halbuki o neler düşünmüştü neler?... Hayatının en esaslı vurgununu yapacaktı!..

* *

Marcel şehrin dışındaki gazinoların birinde şarabını yudumlarken, gözlerini kapıdan ayırmıyor, biraz sonra Amélie halanın meşhur yüzüğünü getirecek adamı bekliyordu.

Kapı açıldı Marcel'in yeni kurbanı içeri girdi. Gazinonun sahibi Léon'a selâm verdikten sonra, Marcel'in masasına oturdu, berikinin ağzını açmasına fırsat vermeden;

— Hakkın varmış ahbap! Kuyumcu bu yüzük beş para etmez dedi.

Marcel yüreğinin burkulduğunu hissetti. Masanın üstünde verdiği hakiki yüzüğün yerine ona çok benzeyen, muvaffak olmuş bir taklidi duruyordu.

— Eğer bu yüzük hakiki olsaydı diye devam etti, beş bin frank kıymeti varmış. Ne yazık ki şansınız yokmuş.

— Hey Léon! Herkese benden bir içki!...

Çeviren: Tomris SEÇGİR

Güzden ilhamlar:

«Son yaprak!»

Modern kız

Temiz kıyafetli, terbiyeli bir genç, Bay Ziver'in yanına girdi. Yazıhanede ondan başka kimseler yoktu. Cesaretini toplıyarak:

— Beyefendi, dedi. Kızınıza talibim, beni damatlığa kabul eder misiniz?

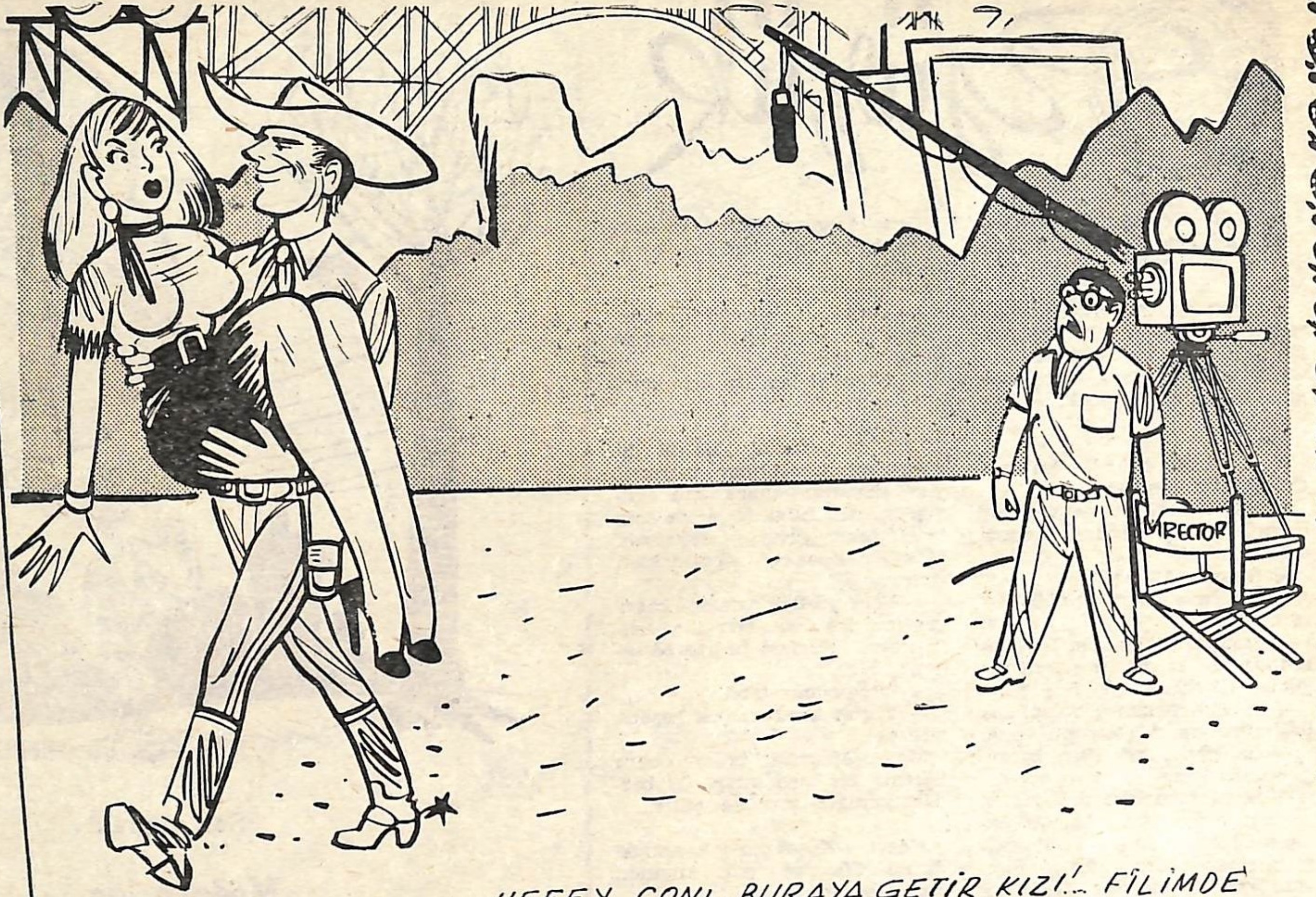
Pişkin ve hoşsohbet bir zat olan B. Ziver, tatlı bir gülümseme ile cevap verdi:

— Bir defa kendisine sorayım, oğlum, eğer dündenberi yeniden kimse ile nişanlanmadıysa bu meseleyi konuşuruz..

— Şuraya da bir daire çizer misin?

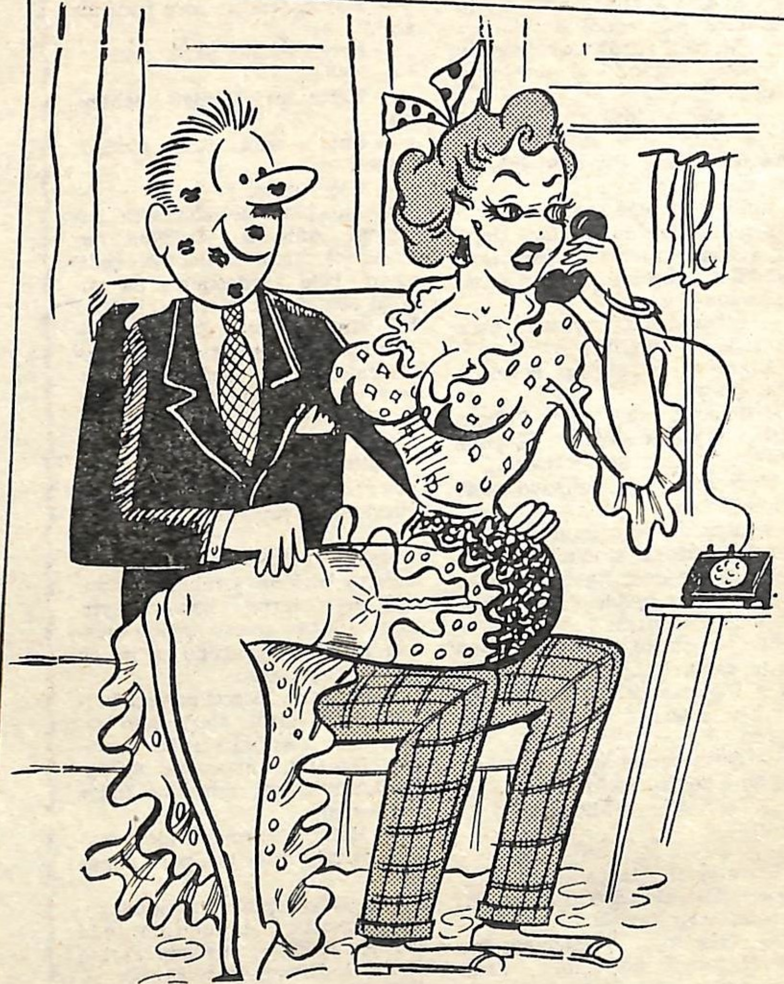
Dünya KARİKATÜRLERİ

-HEEEY CONİ... BURAYA GETİR KIZI!.. FİLİMDE KIZI KUCAKLAYIP GÖTÜRMEK YOK!..

-HAYIR, HAYIR.. GAZİNODA KENDİSİ SOYUNMUYOR, BAŞKALARINI SOYUYOR!..

-EV SAHİBİ Mİ GELDİ ANNE? YARIN UĞRASIN, ALTI AYLIK BİRDEN VERECEĞİM!

TÜRK KÖYLÜSÜ

ELİNİN EMEĞİ ALNININ TERİ İLE
BİRİKTİRDİĞİN PARANI
KENDİ BANKANA
YATIR

ZİRAAT BANKASI SENİN EN YAKIN DOSTUNDUR.

BORCUNU ZAMANINDA ÖDER
TASARRUFLARINI ZİRAAT BANKASINA YATIRIRSAN
HEM KÂRLI ÇIKAR HEM DE İSTİKBALİNDEN EMİN OLABİLİRSİN

T.C. ZİRAAT BANKASI

(Basın: 2674—A—1355—182)

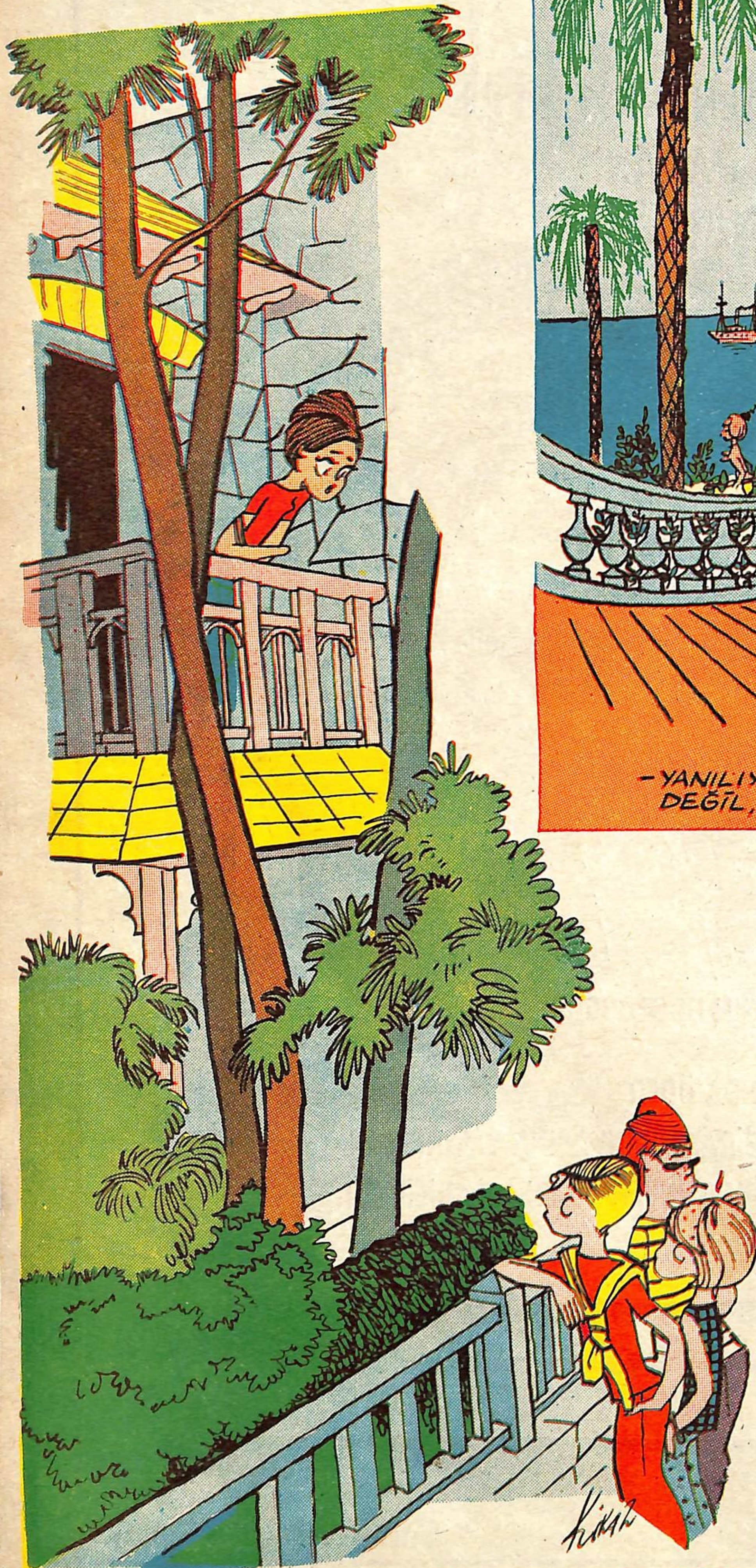
Sahibi : Ergin ORTAÇ
Yazı işlerini fiilen idare eden : Kadri Yurdatap

Fiatı 100 Kuruş

Basıldığı yer : AKBABA Matbaası
Kapak baskısı : Şaka Matbaası

–YANILIYORSUN SEVGİLİM, BİKİNİNİN ALTINI DEĞİL, ÜSTÜNÜ ÇIKARIYORLAR!

–NE ACAYİP KIZSIN... SANA SÜRPRİZ PARTİYE GİDECEĞİZ DİYORUZ, DAVETİYEMİZ VAR MI DİYORSUN!

–MÜJDE KARICIĞIM, YENİ HİZMETÇİMİZ GELDİ!..